

LA REVISTA

LA REVISTA DE LA PSICOLOGIA

cans situen John F. Kennedy entre els millors de la història del país, en una còmoda onzena plaça. Tot ser lluny dels històrics Lincoln, Washington o Roosevelt, JFK supera presidents com ara Clinton, Reagan o Carter.

Juny

2014

als-, les teràpies que tenen una crítica a la medicina tradicional xinesa, consisteixen en...
urista -l'atenció a les persones de minserció i la manipulació d'agulles...
ra integral, amb l'objectiu d'ajudar punts estratègics del cos -anomenats...
uilibrar, restar...
ut, en el ves...
r o terapeu...
liquen estím...
uen en el ma...
turalesa de la...
ra capacitat re...
teràpies i tèc...
ies manuals to...
e fan servir les mans per ajudar a res...
rar la salut de les persones i millorar el...
nivell de benestar, i s'entén per tècni...
es manuals aquelles que fan servir les...
ans per ajudar a mantenir i conservar la...
ut i no ner al tractament de processos...
2, 23 i 24 de novembre. El...
lefilm *Killing Kennedy*, una...
roducció de Ridley Scott per...
National Geographic amb...
ob Lowe és l'última a afegir...
al llistat d'adaptacions au...
ovisuals. Concebuda com...
n documental de ficció, se...
ueix les trajectòries, en pa...
l·lel, de Lee Harvey Oswald...
Will Rothhaar) i John F. Kennedy...
edy (Rob Lowe) fins que tot...
os es col·loquen als dos costats de la mira telecopi...
a. Però *Killing Kennedy* aprofundeix més en el retrat...
e l'assassí del president en un intent d'humanitzar...
na de les figures històriques més odiades pels n...
americans. A l'Estat espanyol, National Geogr...
strenarà avui diumenge, 17 de novembre...
ferirà en obert dissabte vinent, 23 de...
mb tot, cal recordar que Martin Shee...
artlar a *El ala oeste de la Casa Blanca*...
JFK. Va ser el 1982, en una excel·lent minisèrie...
atives com *Expedition*...
la del que va p...
reador, Chris C...
e Kennedy va...
n va el trio qu...
nvestigacions...
vista titulada...
ari, en referènc...
ey Oswald. I el...
a sèrie, el pe...
ador, s'inst...
illot que va...
e Kennedy...
Martin Luthe...
El magnic...
màrtir ha don...
a indústria de...
ervit de base re...
olupar adaptaci...
l cinema, que n...
es investigacions...
om *JFK* d'Oliver Stone...
é a la tele, que s'ha centr...
és en el retrat familiar de...
oder i de glamur, el veient...
és rosa de la història, que...
empre sedueix l'audiència...
quest és el cas de *Los Ken...
edy* (2011) una minisèrie

acions reduïxen l'autonomia, es testen uns 60 alimen...
a- pot esdevenir exagerada d'aliments.
molts cops l'ansietat es percep...
ada perquè apareix en situa...
quals la persona creu que n...
arèixer i, per tant, la po...
o perquè s'acompanya de difere...
adors interns de la boca i del budell i de...
la flora intestinal, ja que causa de la intolerà...
rància el budell sol quedar buit i eternament...
Hem de recordar que som el que mengem...
vins pensant que mengem molt sa se...
tenir en compte si hi ha alguna al·lèrgia...
ada que es endavant pot de...
funció en qualsevol sistema del nostre cos.

aples naturals...
et, també...
negues ves riors de Bach, O...
Juny de 2014

tes- estan elaborats cada...
tots els sistemes de cos treballen con...
tament, estan relacionats i, per tant, els...
storns en un sistema poden afectar el...
cionamiento dels altres. El tractament...
és manual, s'anomena manipulació...
eopàtica i consisteix en un conjunt de...
ctiques orientades a alleujar el del n...
taurar funcions i promoure la salut i el...
estar.

El *shiatsu* és una teràpia manual omatí fins a les tres de la tarda, dins el M...
ria del Japó -creada per Tokujiro cat del Costat, hi haurà diversos actes an...
koshi- en què el terapeuta aplica Iniatats amb música en directe. Entre...
localitzada sobre diferents punts destacats, hi figura el XI, III Concu...
de la persona, utilitzant principalment Nacional de Xató, que premia la mil...
ma en especial els polzes i els salsa per al xató de Vilaova i la Geltrú...
rills. Els tractaments de *shiatsu* solen preveure que hi participaran entre 30 i...
cinc vestiments, localitzacions i concursants, que hauran de ligar ametll...
puplicacions articulars i altres tècniques avellanes, nyores, alls, pa magre, oli i...
massatge. És habitual que els terapeutes elaborin una salsa que es caracterit...
treballin els punts dels meridiens per fer un del més espessa i amb més gu...
puntura de la medicina tradicional de fruita i que l'altres receptes. Els pr...
aplicant-hi pressió amb els polzes. mis, 200 euros per al primer classific...
La reflexologia podal es basa en 150 per al segon i 100 per al tercer, s'ent...
ges als peus que estimulen punts al llarg de la pa...
efecte beneficiós en un organ del cos i després de tradició...
gonaixetament de...
gons els practicants d'aquesta tècnica i el nomenament dels Xatonai...
certs punts dels peus es tornen més s'd'honor. D'altra banda, a més de degust...
bles quan hi ha alguna afeció en un les tapes elaborades pels paradistes o...
ment del xató i el xató.

Índex

Comiat

Ara que em jubilo... Jaume Pera	3
--	---

Opinió

Objectius de desenvolupament del mil·lenni	3
Eleccions europees, una oportunitat Joan Boada	4
Dels absents i dels desastres. Un espai on reflexionar Joan Pubill	5

I si en fem un treball de recerca?

Pssst! Comencem el treball de recerca Elvis Mallorquí	6
--	---

I si en fem una pel·lícula?

L'últim beguï Elvis Mallorquí	8
--------------------------------------	---

I si en fem un concert?

Després de la batalla	10
------------------------------	----

7CiÈnCiEs

La interpretació de Copenhague: els universos paral·lels Jordi Serra	11
L'home que va somiar en la bomba atòmica Jordi Serra	12

Llibrofàgia

De Gabriel García Márquez se dice Sylvia Barragan	13
--	----

GrAf0mAnIa La diaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Perquè no fa falta Enric González	14
Quan soledat esdevé realitat Enric González	14
Conquesta de la felicitat Enric González	14
Feliços anys vint Maria Cufí	15
A les palpentes Maria Cufí	15

Activitats del centre

A l'Institut de Santa Coloma de Farners també "Vivim per la PAU!"	16
Participació en el "Projecte de pau per Egipte"	17
Els alumnes de 1r del CFGS de l'Institut de Santa Coloma de Farners han realitzat unes obres de teatre per tots els infants de les escoles d'educació Infantil de la població	18
Confinat 2014 Comitè mediambiental	19
El somni d'en joan	20
Carta dels pares del velo-bici.cat 2014 Pares i mares del Velo-bici.cat 2014	21
DEAR Project. Camp internacional al Margam Discovery Center (Neath Port Talbot – Wales)	22
Treball de sociologia Mariona Motjé, Cristina Riera, Laura Basela, Marta Falgueres, Mario Coronado i Abel Mulas	23

Viatge a Roma

LA REVISTA - 3r Trimestre curs 2013-2014 - Santa Coloma de Farners
 Correu electrònic: revista@iessantacoloma@gmail.com
 Edita: Institut de Santa Coloma de Farners
 Imprimeix: AG Cantalozella
 Dipòsit Legal: GI-242/2009

Portada:
Genís Portes

Coordinació de biblioteca
Sylvia Barragan
Ramon Llorens

Bústia de col·laboracions
Podeu fer-nos arribar els suggeriments, col·laboracions, articles, cartes... a coordinació de biblioteca o a algun membre del Consell de Redacció.

Comiat

Ara que em jubilo...

■ **Jaume Pera**

Vull aprofitar aquest espai que m'ofereix la revista de l'Institut per acomiadar-me de la comunitat educativa del nostre Centre. Tanmateix no voldria que aquesta fos l'última col·laboració; quan ho cregueu oportú estic a la vostra disposició.

Sempre he cregut que l'educació és la millor eina que disposem per millorar el món, i aquesta idea m'ha portat a la feina de professor o educador. M'he sentit molt bé acompanyant el jovent en el seu creixement intel·lectual i moral. Crec que hem d'aspirar a una formació integral, i això implica que a més d'uns coneixements acadèmics (tant de lletres com de ciències, tots ells importants i interessants), quan un jove surt del nostre institut, en la seva motxilla, ha de portar uns valors humans.

En la història de la humanitat hi ha hagut molts progressos (Drets Humans, democràcia, allargament de l'esperança de vida...) però també grans atrocitats (holocaust, guerres...). Em costa molt d'entendre que professionals ben preparats (metges, químics i altres) fossin capaços de portar a terme aquestes barbaritats. Em pregunto què fallava en la seva educació perquè fossin capaços de perpetrar tant sofriment en els seus semblants.

No podem repetir els errors del passat i, per tant, ens cal una educació que proporcioni als ciutadans una capacitat crítica i uns valors humans que els porti a treballar pel bé comú.

Ens cal gent transformadora, joves que no siguin insensibles a les injustícies que els envolten i que no es creguin aquells que diuen que no hi ha alternatives, que no s'hi pot fer res. Han de creure en la utopia d'un món millor que l'anem construint dia a dia, i l'escola ha de ser el camp d'entrenament. Una escola participativa, sensible al seu entorn (escola verda, solidària) i compromesa.

No recordo on vaig llegir-ho però val la pena: "Aconseguir avui dia que els alumnes comprenguin els fenòmens és artesanía. Que en prenguin una visió crítica i actuïn ja és un art cada cop més necessari."

Ara que deixaré de ser un membre actiu en l'educació escolar (per mi aquest és el darrer curs), vull continuar col·laborant en aquest ideal d'aconseguir una educació integral. El filòsof José Antonio Marina manlleva una dita africana que diu: "Per educar es necessita tota la tribu". Per tant, tots podem contribuir a l'educació. A nivell de ciutat estem en un moment de desenvolupament del projecte de Sta. Coloma, ciutat educadora. No ens podem avorrir!

Finalment vull agrair a tots els joves l'oportunitat que he tingut d'acompanyar-los i el fet de poder interaccionar vers una formació integral, que ha estat mútua. També vull agrair els meus companys de feina la comprensió i acolliment que m'han proporcionat, i que m'ha fet sentir molt feliç en la meva tasca educadora. Moltes gràcies!

*"Ella està en el horizonte
me acerco dos pasos,
ella se aleja dos pasos.
Camino diez pasos
y el horizonte
queda diez pasos más allá.
Por mucho que yo camine,
nunca la alcanzaré
¿Para qué sirve la utopía?
Para eso sirve: para caminar"*

Eduardo Galeano

Opinió

Objectius de desenvolupament del mil·lenni

Al 1989 va caure el mur de Berlín i amb la fi de la confrontació Est-Oest no es va voler comprendre la necessitat i l'oportunitat d'acabar amb les diferències Nord-Sud. A partir d'aquest moment el sud quedava definitivament sense oportunitats i tot un continent, Àfrica, abandonat a la seva sort. Des de la Secretaria General de les Nacions Unides Butros-Ghali, el seu secretari, va proposar la celebració de diverses trobades internacionals per tractar els grans problemes que encara avui continuen ben vius.

Avui dia 1200 milions de persones subsisteixen amb menys d'un dòlar al dia, altres 925 milions passen gana, 114 milions de nens i nenes en edat escolar no van a escola, d'ells 63 milions són nenes. Cada any 11 milions de nens i nenes menors de 5 anys moren d'infermetats que es podrien haver curat fàcilment; en relació amb les mares mig milió d'elles moren durant el part o durant l'al·letament. La SIDA no para d'estendre's i cada any moren 3 milions de persones i altres 2400 milions no tenen accés a l'aigua potable.

Davant d'aquesta situació, de les converses mantingudes durant les diverses trobades internacionals i de la força que van començar a adquirir els moviments antiglobalització, al setembre de l'any 2000 va tenir lloc a Nova York la Trobada del Mil·lenni on tots els països membres de la ONU firmaven la Declaració del Mil·lenni.

Els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni es van concretar en fites per anar mesurant el seu assoliment. El seu grau d'acompliment és encara insuficient. Els objectius són:

Objectiu 1: Eradicar la pobresa extrema i la fam

- Reduir a la meitat, entre 1990 i 2015, la proporció de persones que pateixen gana.
- Reduir a la meitat, entre 1990 i 2015, la proporció de persones amb ingressos inferiors a un dòlar diari.
- Aconseguir treball productiu i feina digna per a tothom, incloent-hi dones i joves.

Objectiu 2: Aconseguir que l'ensenyament primari sigui universal

- Aconseguir que al 2015, la infància de qualsevol lloc del món, nens i nenes per igual, siguin capaços de completar un cicle complert d'ensenyament primari.

Objectiu 3: Promoure la igualtat entre els gèneres i l'autonomia de la dona.

- Eliminar les desigualtats entre els gèneres en l'ensenyament primari i secundari, preferentment abans de l'any 2005 i en tot els nivells de l'ensenyament abans de 2015.

Objectiu 4: Reduir la mortalitat infantil

- Reduir en dues terceres, entre 1990 i 2015, la mortalitat de nens i nenes menors de 5 anys.

Objectiu 5: Millorar la salut materna

- Reduir en tres quartes parts, entre 1990 i 2015, la mortalitat materna.
- Aconseguir l'accés universal a la salut reproductiva.

Objectiu 6: Combatre la sida, la malària i altres malalties

- Haver detingut i començat a reduir la propagació del VIH/SIDA al 2015.
- Aconseguir, per al 2015, l'accés universal al tractament del VIH/SIDA de totes les persones que ho necessiten.

Opinió

- Haver detingut i començat a reduir, al 2015, la incidència de la malària i d'altres infermetats greus

Objectiu 7: Incentivar el desenvolupament sostenible

- Incorporar els principis de desenvolupament sostenible en les polítiques i els programes nacionals i reduir la pèrdua de recursos del medi ambient.

- Haver reduït i haver alentit considerablement la pèrdua de diversitat biològica al 2010.

- Reduir a la meitat, para el 2015, la proporció de persones sense accés sostenible a l'aigua potable i al serveis bàsics de sanejament.

- Haver millorat considerablement, al 2020, la vida de al menys 100 milions d'habitants de barris marginals.

Objectiu 8: Desenvolupar una aliança global per al desenvolupament

- Desenvolupar encara més un sistema comercial i financer obert, basat en normes previsibles i no discriminatori.

- Atendre les necessitats especials dels països menys desenvolupats.

- Atendre les necessitats especials dels països en desenvolupament sense litorals i els petits Estats en desenvolupament (mitjançant el Programa d'Acció pel desenvolupament sostenible dels petits Estats insulars en desenvolupament i els resultats del vintè segon període extraordinari de sessions de l'Assemblea General).

- Encarar de forma integral els problemes del deute dels països en desenvolupament amb mesures nacionals i internacionals perquè el deute sigui sostenible a llarg termini.

- En cooperació amb les empreses farmacèutiques, proporcionar accés als medicaments essencials als països en desenvolupament a preus assequibles.

- En cooperació amb el sector privat, donar accés als beneficis de les noves tecnologies, especialment les de la informació i les comunicacions.

L'únic objectiu que no està marcat per cap termini és el vuitè, la qual cosa significa, per a molta gent, que ja hauria d'estar complint-se.

La nostra societat, la que pertany a l'anomenat primer món, creu haver superat els set primers objectius: no patim pobresa extrema i fam, pràcticament tots els nostres infants tenen accés a l'educació primària i secundària, creiem haver assolit la igualtat de gènere, hem reduït la mortalitat infantil, hem millorat la salut materna i estem en situació de poder combatre la sida, la malària i d'altres malalties i molts de nosaltres lluitem constantment per millorar el desenvolupament sostenible del nostre entorn. Però, realment és així a tot arreu?

Aquesta és una pregunta clau, dels 7000 milions d'habitants d'aquest petit planeta blau ubicat a les afores d'una de les tantes galàxies del nostre univers, quants habitants gaudeixen d'aquests beneficis? Uns 600 milions a la Unió Europea, 140 milions al Japó, 300 milions als Estats Units, 36 milions al Canadà, 23 milions a Austràlia, 4,5 milions a Nova Zelanda,... no arribem ni a la meitat de la població mundial i no podem afirmar que s'hagin aconseguit tots els objectius en tots aquests països ni tampoc que s'hagin donat passes importants en la resta de països.

L'any 2015 marca el moment previst per fer una valoració de les fites aconseguides en aquests quinze anys i, malauradament, creiem que el balanç serà negatiu. L'alternativa que ens queda per aconseguir els Objectius del Mil·lenni, tots ells i arreu el planeta, és la de superar els més de 5000 anys d'història de la nostra espècie i desacostumar-nos a que les decisions importants, les que determinen el curs de la nostra vida, de la nostra espècie i de la nostra història siguin preses per individus en situació de

superioritat jeràrquica en lloc de ser decisions col·lectives. És molt poc probable que mentre la nostra espècie no entengui que per assolir l'estadi de plena humanitat es necessita que les societats, en lloc de ser jeràrquiques i oligàrquiques, siguin societats finalment comunitàries i, alhora, on els beneficis generals com la coexistència de coneixement, l'eficàcia de la ciència, la tecnologia i la responsabilitat d'espècie siguin conceptes que formin part de la nostra presa de decisions col·lectives. (Eudald Carbonell)

Potser ara ha arribat el moment de fer aquest pas per convertir-nos en plenament humans i permetre que aquest planeta tingui l'oportunitat de continuar essent el planeta blau que fins ara ens ha aixoplugat.

Eleccions europees, una oportunitat

■ Joan Boada

Després de les eleccions del 25 de maig em queda la sensació que s'ha parlat de tot menys d'Europa. Polítics, mitjans de comunicació i tertulians es varen encaparrar a no parlar de les polítiques austericides que pateix la ciutadania i que la majoria d'aquestes provenen de les decisions de la troika. Els dos grans partits d'àmbit estatal varen decidir debatre poc i malament. El debat de la televisió entre Cañete i Valenciano va ser patètic, demostrant que els importaven més les qüestions domèstiques que no informar la ciutadania de les seves propostes per una Europa que legisla en més del 80% de la nostra vida quotidiana. Ni una paraula sobre el Tractat de Lliure Comerç i Inversions entre USA i la UE que pot provocar un cataclisme en el nostre estat del benestar, ni una menció a la democratització de les decisions de la Comissió. Un debat que només va agafar protagonisme l'endemà, quan Cañete va mostrar el seu cantó obscur, de masclista ibèric. La seva incontinència verbal i la incapacitat d'assumir el seu error foren els veritables protagonistes, a nivell estatal i europeu, dels últims sis dies de campanya. Ens quedem amb l'amarga sensació que ja els va venir bé el disbarat, ja que així evitaven ensenyar les seves vergonyes com a protagonistes (populars i socialdemòcrates) de les polítiques d'empobriment que han sacsejat la majoria dels països del sud d'Europa, i que han aconseguit que el 27,3% dels ciutadans espanyols estigui en risc d'exclusió social.

Els mitjans de comunicació públics i privats també han participat d'aquesta apagada informativa de propostes. En el debat a dos es varen acceptar les condicions marxistes (de Groutxo) dels caps de campanya dels dos partits majoritaris. També varen claudicar en el debat a sis sense la participació dels caps de llista de PP i PSOE i cap cadena estatal va programar el debat dels cinc candidats a presidir la Comissió Europea (sí que ho va fer la televisió pública catalana en el seu canal de notícies).

A Catalunya, la majoria de partits, excepte honrosa excepció, només han parlat del dret a decidir i la resposta ciutadana s'ha limitat a votar en clau nacionalista. Només així es pot entendre que les eleccions les hagin guanyat els dos partits (ERC i CiU) que han aprovat els pressupostos més antisocials de la nostra història, provocant un empitjorament alarmant de la sanitat pública, unes condicions laborals indignes pel professorat, un augment de la pobresa infantil, unes xifres d'atur i d'èxode juvenil brutals,

Opinió

una quantitat inhumana de desallotjaments i una pèrdua de drets intolerable. Tot i que a Catalunya hagin augmentat les desigualtats, la majoria de partits han prioritzat debatre sobre la relació administrativa amb l'Estat espanyol per comptes de condemnar l'austericidi de la troika i proposar polítiques alternatives.

Davant la situació de crisi que pateix la ciutadania des de fa sis anys i davant el panorama descrit durant els quinze dies de campanya, la seva resposta fou el vot empenyat que es va distribuir entre els abstencionistes (54,2%), els vots en blanc i nuls (4,1%) i a castigar els partits majoritaris (PP i PSOE han perdut un 40% dels vots aconseguits el 2009).

Malgrat tot, l'anàlisi dels resultats ens deixa una espurna d'esperança per a totes aquelles persones que creiem que és necessària, urgent i possible una alternativa. Han augmentat de manera exponencial els vots a l'esquerra real, a aquelles formacions que han dit prou a la troika i a les seves polítiques de destrucció de l'estat del benestar, contraposant-les a les polítiques d'austeritat que han seguit fil per randa liberals, populars i socialdemòcrates en el nostre país i en altres de la resta d'Europa. Per això han reaccionat de forma agressiva, titllant aquestes formacions de "bolivarianes", "friquis" o "pro-chavistes".

Ara només falta que aquesta espurna d'esperança es projecti cap al futur. Per això és necessari que les forces socials i polítiques a l'esquerra de la socialdemocràcia tinguin la capacitat d'unir esforços i programes per convertir-se en un referent per a milions de persones que esperen un projecte polític alternatiu, integrador i honest.

Que ningú pensi que l'alternativa econòmica, social i política és irrealitzable. Només hem de mirar alguns països de Sudamèrica que han lluitat contra unes elits econòmiques i polítiques que els empobrien. Precisament han estat les coalicions entre partits d'esquerra, com la del "Frente Amplio" a l'Uruguai, les que han reduït la pobresa a la meitat i que han retornat al poder polític la seva legitimitat de governar imposant-se als interessos del poder econòmic.

La ciutadania ha obert un camí ple d'oportunitats pel qual han de circular els valors republicans de la llibertat, la igualtat i la fraternitat.

Dels absents i dels desastres. Un espai on reflexionar

■ Joan Pubill

És difícil imaginar què succeï simplement observant les ruïnes o les restes arqueològiques. Precisament per aquest motiu, la feina de museïtzar és àrdua, i ho és més si la polèmica, moltes vegades deslligada del debat, ha de dir-hi alguna cosa. Els llocs de memòria han estat crucials per ancorar determinats esdeveniments, personatges o edificis a la memòria col·lectiva. Però per aquesta raó, hi ha la temptació de valorar més la projecció i l'aura del que pot representar que no pas l'objecte en si.

L'exposició *Barcelona 1700. De les pedres a les persones* que es presenta al Born Centre Cultural no és aliena ni estranya a tota aquesta qüestió. L'exposició, que té lloc a la Sala Villarroel del centre, està dividida en cinc àrees, cada una d'elles dedicada a un tema. A "La gran casa" s'explica a trets generals què representava la ciutat de Barcelona, com es governava i quants habitants tenia; "La ciutat pròspera", està dedicada a l'activitat

comercial i manufacturera; a "La vida quotidiana", s'exposen diversos costums, tradicions i formes de lleure; "La ciutat atacada i mutilada", narra els bombardejos de 1691 i 1697 i l'impacte de la Guerra de Successió. Per últim, hi ha "La ciutat refeta", on es posa l'accent a la recuperació econòmica i la revifalla social després de la postguerra.

Si hi hagués un leitmotiv, una idea que s'anés repetint i fos recurrent al llarg de l'exposició, seria el canvi notori entre l'abans i el després de 1702-15. Es dona la imatge d'una Barcelona festiva i rica, tot i els setges de Lluís XIV, la qual va perdre el dinamisme i el vigor amb l'arribada dels Borbó i el conseqüent esclat successori. L'espai dedicat al comerç i a l'activitat manufacturera, ben documentat, amb una informació detallada i didàctica, va de la mà de la Barcelona confessional i llaminera, on les xocolatades, les passejades, les celebracions religioses i la moda imperaven. En definitiva, es pretén ressaltar, d'una manera reeixida gràcies a les peces i els comentaris que s'exposaven, una ciutat lluminosa, on les precarietats provenien de l'exterior i no pas de vida interiors, regida per l'harmonia.

Vet aquí, doncs, una de les faltes de l'exposició. Tot i la documentació i la bona mostra de troballes arqueològiques, es tendeix a desdibuixar la societat i centrar-se en els estaments superiors. Barcelona, que al tombant del sis-cents albergava uns 38.000 habitants, era una ciutat estamental. La mancança, per dir-ho d'alguna manera, és evitar parlar de les desigualtats socials. Es tracten els aspectes més tendres de la quotidianitat, com ara les joguines, alhora que no es mencionen els rodamóns, les caresties o les epidèmies. D'aquesta manera, es parla d'oficis i de gremis, de classes benestants i de gent humil, però no es posa l'accent en el marc de relacions socioeconòmic en un règim senyorial. L'explicació entorn del Consell de Cent, que és definit com una assemblea urbana, n'és la prova: no es fa esment de les dificultats d'accés ni es diferencien mestres d'aprenents. Es dona la imatge d'una societat notablement cohesionada quan, poc abans, a Catalunya, hi havia hagut la revolta dels barretines (1687-89). A més a més, la gran absència, a part de les vicissituds socials, són les dones. La presència femenina queda diluïda en la mostra d'alguns vestits d'època, els qual, a més, només són representatius dels estaments urbans.

Tot i aquestes mancances, pel que fa referència als aspectes tècnics, es fa un bon ús dels recursos materials, audiovisuals i plàstics. Sobretot a l'hora d'il·lustrar els canvis urbanístics en la ciutat i de relatar els setges i els enfrontaments, ja que es presenten alguns aspectes crucials de forma amena i divulgativa, però detalladament. No obstant això, en alguns vídeos o plafons, el discurs tendeix a dicotomitzar els bàndols i les conseqüències de la guerra. Per exemple, es mostra Lluís XIV com un dèspota mentre que la monarquia dels Habsburg apareix com una monarquia federal. Així, al parlar de la guerra, no es fan referències als estralls que va comportar l'allotjament de tropes tant borbòniques com austriacistes, ni els greuges que va viure la població civil. Al mateix temps, pel que fa la situació del català, s'assenyala el Decret de Nova Planta de Felip V com l'origen de la uniformització, sense advertir que seria en el regnat de Carles III quan el castellà s'imposaria més enllà de l'àmbit administratiu.

L'exposició, doncs, se centra en els elements més puixants amb la finalitat d'acabar amb la idea de decadència que la historiografia va asseverar dècades enrere. Alhora, El Born pretén ser un espai de reconciliació i de memòria, amb els riscos implícits que això comporta. Reconstruir el passat alberga el perill de ser selectiu o de glorificar determinats aspectes, sobretot si es recrea una guerra les lectures de la qual tenen incidència en el present. D'aquesta manera, és obligat exposar els aspectes nus i tendí a l'objectivació perquè, al cap i a la fi, agradi o no, la història ja està escrita. Malgrat tot, per tal que es produeixin debats i aproximacions constructives, és menester, en primer lloc, que existeixi un espai en el qual i sobre el qual reflexionar.

I si en fem un treball de recerca?

Pssst! Comencem el treball de recerca

■ Elvis Mallorquí

No sé com començar. He d'explicar com fer un treball de recerca als alumnes de 1r de Batxillerat que, en menys de mig any, n'han d'escriure un i presentar-lo públicament per tal poder tenir el títol de batxiller. Quasi res. Potser el millor serà, per anar ràpid, explicar-ho a través d'un exemple.

Mmmm... No. Mmmm... Tampoc. Mmmm... Ja està. Com que tinc uns apunts sobre el cognom Albó i la casa de Castanyet que duu el mateix nom, l'agafaré com a exemple. A veure, primer de tot, pensem. El treball ha de tenir unes 30 pàgines que hauré d'escriure, incloent-hi els índexs, una part teòrica, una part pràctica, les conclusions i la bibliografia. A més, tinc la possibilitat d'afegir material complementari en uns annexos. Molt maca la teoria. Però com m'he de posar a fer-ho?

Començaré... pel principi. El millor és esbossar les idees inicials i, per tant, començar a escriure la introducció. Què m'ha dut a escollir aquest tema? Doncs, molt senzill. Inicialment, hi havia la idea que el VELOBICI d'enguany, l'intercanvi entre alumnes de Santa Coloma de Farners i de Ciutadella de Menorca, passés per l'Albó de Castanyet de ruta cap al Sobirà de Santa Creu. Dues de les alumnes participants es diuen Albó de cognom, una de primer i l'altra de segon. Per això, un dia vaig començar a buscar informació a través d'Internet i d'algun llibre sobre la casa. En el treball de recerca, lògicament, n'hauré de buscar més i l'hauré de presentar de manera ordenada. Segur que em servirà per la part més teòrica del treball. Pel que fa a la part pràctica, de moment, no sé què hi faré. Ho deixo per més endavant.

Inicio la recerca d'informació. Per Internet, és clar, que és més ràpid. A la biblioteca ja hi aniré, després. He sentit a dir que hi ha una web on es recullen dades estadístiques sobre noms i cognoms de la població. És la de l'Idescat (Institut d'Estadística de Catalunya). I sí, hi surt "Albó". L'any 2012 hi havia 257 persones que, a Catalunya, es diuen Albó de primer cognom i 259 de segon. La web em permet buscar les dades desglossades per comarques. Buf! He d'anar comarca per comarca. És una mica pesat, però al final tinc totes les dades. De moment, en faré una taula que segur que l'aprofitaré com a annex.

Annex 1. PERSONES AMB EL COGNOM ALBÓ, PER COMARQUES

DEMARCACIÓ	COMARCA	PERSONES QUE ES DIUEN ALBÓ	
		1r COGNOM	2n COGNOM
Barcelona	Barcelonès	48	44
	Osona	25	27
	Vallès Oriental	14	20
	Vallès Occidental	15	13
	Altres	35	44
	<i>Total</i>	<i>137</i>	<i>148</i>
Girona	Alt Empordà	11	6
	Baix Empordà	36	14
	Gironès	20	19
	Selva	43	53
	Altres	3	4
	<i>Total</i>	<i>113</i>	<i>96</i>
Lleida	<i>Total</i>		4
Tarragona	<i>Total</i>	7	11
CATALUNYA	<i>Total</i>	<i>257</i>	<i>259</i>

Font: IDESCAT.

Les dades per comarques són interessants. Destaca, a banda del Barcelonès on hi viu molta gent, la comarca de la Selva. Em pregunto, però, a quins pobles hi ha més gent que es diu Albó? Es tracta d'afinar una mica la recerca. Tinc una idea: miraré la llista de telèfons de les Pàgines Blanques. No hi surt tanta gent perquè, és clar, tots els que es diuen Albó d'una mateixa casa, només tenen un telèfon fix com a molt. Aviat, però, quan tothom tingui només telèfon mòbil, això ja no ho podrem fer. De moment, em centraré només a les comarques de Girona; deixaré les de Barcelona per més endavant. N'he pogut fer una segona taula per als annexos.

ANNEX 2. PERSONES AMB EL COGNOM ALBÓ A LES LOCALITATS GIRONINES

POBLACIONS	PERSONES QUE ES DIUEN ALBÓ		
	1r COGNOM	2n COGNOM	Total
Arbúcies	5	5	10
Santa Coloma de Farners	5	5	10
Sant Feliu de Guíxols	7	2	9
Girona	3	1	4
Anglès	2	1	3
Bescanó	1	1	2
Brunyola	2		2
Fornells de la Selva		2	2
Palafrugell	2		2
Riudarenes		2	2
Salt	1	1	2
Sils		2	2
Torroella de Montgrí	2		2
Begur	1		1
Breda	1		1
Cassà de la Selva		1	1
Castelló d'Empúries	1		1
Maçanet de la Selva		1	1
Santa Cristina d'Aro	1		1
Ventalló	1		1
Vilobí d'Onyar		1	1
<i>Total</i>	<i>35</i>	<i>25</i>	<i>60</i>

Font: Pàgines blanques de Telefónica.

De moment, les dades recollides em permeten dir que el cognom Albó no és massa corrent a Catalunya i, a més, que es concentra en algunes comarques i poblacions: a la Selva i, en concret, als municipis d'Arbúcies, Santa Coloma de Farners i Sant Feliu de Guíxols és on hi ha un major nombre de persones que s'ho diuen. Això em fa pensar en el que m'han explicat a Biologia sobre les espècies "endèmiques". Són els animals i plantes que viuen exclusivament en una àrea geogràfica determinada relativament isolada, com una illa, una muntanya o un llac. Ho busco ràpidament per Internet. De seguida em trobo que d'endemismes, a les Illes Balears, n'hi ha molts. Fins i tot s'hi aplica a un grup concret de persones: els "xuetes" de Mallorca, els descendents dels jueus mallorquins conversos, que comparteixen una mutació genètica, l'hemocromatosi, i un signe d'identitat cultural, un cognom propi que s'ha transmès de pares a fills.

I si en fem un treball de recerca?

Podria ser que Albó fos una mena de “cognom endèmic” de la zona de Santa Coloma de Farners? Remenant per la xarxa, em trobo amb un petit article publicat a la revista *Gavarres* que parla dels Maruny, una família originària d'uns masos anomenats igual que es trobaven a Sant Pol de la Bisbal i a Cruïlles, al Baix Empordà. També em trobo un article més llarg als *Quaderns de la Selva*, que segur que em servirà. Es titula “Masos medievals i cognoms endèmics”. Amb el que llegeixo, ja tinc un nou objectiu: trobar si l'Albó de Castanyet és un mas d'origen medieval.

Abans de fer-ho, se m'acut buscar si existeixen altres masos que es diguin Albó a Catalunya. A través de la web de l'Institut Cartogràfic de Catalunya, descobreixo que, a banda del de Castanyet, també hi ha l'Albó a Sant Julià de Vilatorrada (Osona), el mas Albó a Vilamalla (Alt Empordà) i ca l'Albó a Espinelves (Osona). Potser això explica que aquest cognom es trobi també amb unes proporcions rellevants en aquestes altres comarques. De fet, és lògic que així sigui perquè “Albó” és un mot del llenguatge comú que es refereix a una herba amb una tija robusta i flors blanquinoses, amb varietats adaptades als indrets socs i pedregosos de les Balears i del litoral mediterrani, d'una banda, o als prats de muntanya. També podria ser, però, que el cognom Albó derivés d'un nom d'origen llatí: “Albus” vol dir blanc.

De moment, no tinc pas temps de buscar la història dels diferents masos Albó. Em centraré en la de l'Albó de Castanyet. Repasso diferents llibres d'història de Santa Coloma de Farners i de les comarques de Girona i també webs diverses i em trobo amb un munt d'informació. La resumeixo ràpidament a continuació, però sé que cal ordenar-la i explicar-la millor:

- 1362. Bertran de Farners, donzell, compra una terra que havia estat de pertinences del mas Albó.
- 1630. A una llinda de la façana principal hi ha la inscripció *Maig 1630*.
- 1633. El bandoler Joan Serrallonga, que era ben acollit i hostatjat a la masia de l'Albó de Castanyet, és detingut a ca l'Agustí.
- 1645. El bisbe concedeix llicència per construir una capella de Sant Josep i la Mare de Déu a la casa Albó de Castanyet.
- 1786. El vicari general concedeix a Pau Albó, clergue, el benefici de Sant Pau i Sant Josep de la capella del mas Albó de Castanyet.

- 1788. Una de les llindes de la façana té la inscripció *Marianna Albó*.
- 1807. A una llinda de la façana de la casa hi ha la inscripció *Ramon Albó 1807*.
- 1883. Lluís Albó presenta al bisbe Josep Albó com a clergue per a la capella de Sant Josep i Sant Pau del mas Albó.

Molt bé. En poques setmanes he recollit un munt d'informació sobre el cognom Albó i el mas Albó de Castanyet. I ara què? Què en puc fer, de tot plegat? El treball de recerca no pot ser només això. Què hi aporto jo de nou? Ens han explicat que va bé pensar el treball en dues parts, una més teòrica i una de més pràctica. La teòrica, ja la començo a tenir clara. Però... i la pràctica? Se m'acuden algunes possibilitats.

- Preparar una *visita guiada* a l'Albó de Castanyet. Estaria molt bé, però no conec els propietaris. A més, la casa és lluny de Santa Coloma de Farners. Com hi arribaríem? Res. Descartat.
- Fer una *pàgina web* sobre la casa i la família Albó. Sí, sí, amb genealogies incloses. Però... no. No tinc ni idea de quins programes informàtics d'edició de webs existeixen. Res.
- Escriure un *conte*. M'agrada escriure i inventar-me històries. I també m'interessa la història del país, de les nostres contrades. Però no sé..., no veig cap fil argumental per escriure una història sobre l'Albó. Almenys de moment. M'ho pensaré millor.
- Fer un *còmic*. Però, què dic? Si no sé dibuixar gota. Hauria d'anar a classes. No tinc pas temps.
- Escriure un *article de divulgació* per a la revista de l'institut. No, no, encara millor. Per a la revista local de Santa Coloma, el *Ressò*. Va... sí. Ho intentaré.

Ara que m'he decidit finalment tinc clar que encara em queden unes tasques pendents. Hauria de parlar amb en Miquel Borrell, historiador de Santa Coloma de Farners, per preguntar-li més coses de la història de l'Albó i de la seva família. Segur que en sap coses. I també sobre com s'ha d'escriure un treball d'història. També hauré d'entrevistar l'Albert Puig, de la impremta Cantalozella, que és qui publica el *Ressò*. Li hauré de demanar que em resumeixi la història de la revista, si hi ha una secció d'història local o si només hi ha hagut contribucions ocasionals sobre el tema. I, és clar, li hauré de preguntar com hauria de ser un article per tal que sortís publicat a la revista: l'extensió, el format, les imatges que l'il·lustren, el tipus de llenguatge, les notes a peu de pàgina, la bibliografia final, etc. A més, com que cada entrevista és un document únic, crec que les hauré de transcriure i incorporar als annexos.

Finalment, ara sí que ja ho començo a tenir clar. Ja tinc un índex que, crec, serà força definitiu. Sort que em queda tot l'estiu per treballar-hi!

Índex del treball

Introducció

1. Albó: un cognom endèmic de Castanyet?
  - 1.1. Repartiment geogràfic del cognom Albó per Catalunya
  - 1.2. Masos i cases amb el nom Albó
  - 1.3. El mas i la família Albó de Castanyet
2. *Ressò*: la revista de Santa Coloma de Farners
  - 2.1. La història de la revista *Ressò*
  - 2.2. El tractament de la història local a la revista *Ressò*

I si en fem un treball de recerca?

3. Un article sobre els Albó de Castanyet per al *Ressò*

- 3.1. Característiques de l'article
- 3.2. Redacció de l'article
- 3.3. Valoració del resultat

Conclusions

Bibliografia

Annexos

1. Persones amb el cognom Albó a Catalunya, per comarques
2. Persones amb el cognom Albó a les poblacions gironines
3. Entrevista a Miquel Borrell, historiador de Santa Coloma de Farners
4. Entrevista a Albert Puig, editor de la revista *Ressò*

BIBLIOGRAFIA

ALCOVER, A. M. – MOLL, F. de B., 1926-1962, *Diccionari català, valencià-balear*, Palma de Mallorca: Editorial Moll, 10 vols.

FONT, P. – LLINÀS, J. – MALLORQUÍ, E., 2010, *Santa Coloma de Farners. De la prehistòria al segle XV*, Santa Coloma de Farners: Ajuntament.

GASCONS, N., 2011, "Pervivència del cognom Gascons al mas Ros de Sant Joan de Palamós", *Quaderns de la Selva* [Santa Coloma de Farners], núm. 23, p. 121-124.

GIFRE, P., 1996, *Els Farners: vassalls de senyors i senyors de pagesos. Catàleg documental de l'Arxiu Farners*, Santa Coloma de Farners: Centre d'Estudis Selvatans.

MALLORQUÍ, E., 2011, "Masos medievals i cognoms endèmics a les terres de Girona", *Quaderns de la Selva* [Santa Coloma de Farners], núm. 23, p. 11-55.

MARQUÈS, J. M., 2000, *Ermites i santuaris de la diòcesi de Girona*, Girona: Diputació de Girona.

MARUNY, LI.; MARUNY, J., 2005, "Els Maruny", *Gavarres* [Cassà de la Selva], núm. 8, p. 104-105.

Webs

"Cognoms de la població" (IDESCAT, Institut d'Estadística de Catalunya) – <http://www.idescat.cat/cognoms/?q=ALB%D3> [Consulta: 18-05-2014]

"Ruta Joan Sala, Serrallonga (1597-1634)", *Els viatges de la Daria. El Favorit* (TV3, Televisió de Catalunya) – http://www.tv3.cat/elfavorit/rutes/ruta_151_9_4.htm [Consulta: 18-05-2014]

Arxiu Diocesà de Girona. – <http://www.arxiuadg.org/> [Consulta: 18-05-2014]

Diccionari català-valencià-balear (Institut d'Estudis Catalans) – <http://dcvb.iec.cat/> [Consulta: 18-05-2014]

Institut Cartogràfic de Catalunya – <http://www.icc.cat/vissir3/>

Páginas blancas. – <http://blancas.paginasamarillas.es/jsp/home.jsp> [Consulta: 18-05-2014]

I si en fem una pel·lícula?

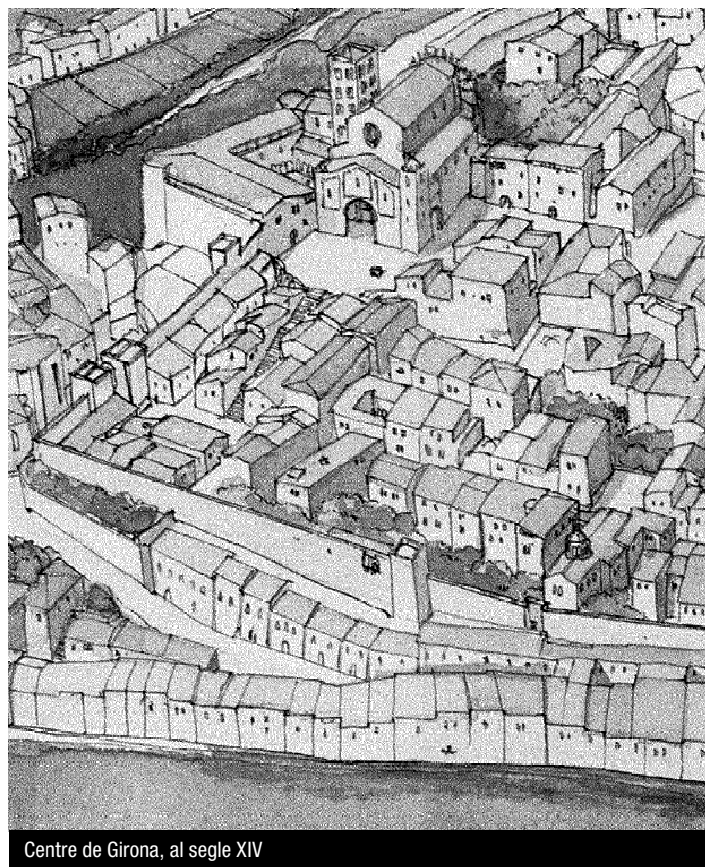
L'últim beguí

■ Elvis Mallorquí

*En Joan petit com balla, balla balla balla,
En Joan petit com balla, balla amb el dit.
Amb el dit, dit, dit, ara balla en Joan petit.*

Sento els infants del meu carrer que tornen a cantar aquella infame cançó. Maleïts! M'encenen la flama de l'odi que tinc dins meu contra el vell rei Jaume II, contra el bisbe de Girona, Pere de Rocabertí, i contra l'inquisidor general de la Corona d'Aragó, Arnau Burguet. Una flama que no s'apagarà fins que el dia del Judici Final o, millor abans, fins que vegi al Purgatori com els diables torturen les seves ànimes fent-los el mateix que van fer al meu pare, Pere Duran de Baldac, condemnat per ells tres a morir cremat a la foguera. Per heretge! Quina bestiesa!

Calleu, criatures! Calleu, per favor us ho demano!

Centre de Girona, al segle XIV

Maleït siga aquell dia de juliol de 1321. Tothom era al capdamunt de les escales de la catedral de Girona, al Pedró, davant la porta de la vella catedral, romànica, de la ciutat de Girona i del vell cloquer o campanar. S'hi celebrava el judici contra el meu pare. Per heretge i per beguí! L'únic que havia fet era cedir la seva casa de Girona a una petita comunitat de beguins que havien fet vot de pobresa i comentaven els Evangelis per seguir més fidelment la vida de Jesús i dels apòstols. Llegien la Bíblia entre ells, sense cap clergue al davant que els ho traduís tot. Amb l'ajut d'un notari, que coneixia bé el llatí, traduïen els llibres del Nou Testament al català. Però això no va agradar ni al bisbe ni a la cúria diocesana. Van agafar el meu pare com a cap d'esquila. Segur que era perquè tenia més diners i possessions que cap dels pobres membres de la comunitat. Ja feia temps d'això: tres

I si en fem una pel·lícula?

anys abans, el 1318, el van acusar de col·laborar amb els beguins i el van dur a judici. Les costes les va haver de pagar ell i, per això, va haver de vendre dos masos a un canonge de la catedral de Girona, un a Aiguaviva i l'altre a Montfullà.

Allò havia estat el primer senyal. El van tancar a la presó uns dies. Però des d'aleshores els agents del bisbe, de mica en mica, van anar recollint declaracions dels diversos amics i coneguts del meu pare. També dels enemics i rivals que no eren pocs. Aquests darrers, el dia de la seva execució a les escales de la catedral, els vaig reconèixer a tots gràcies al seu somriure més o menys burleta. El jueu Astruc Caravita i la seva dona, Bonadona, encara riuen del preu que van fer pagar al meu pare pels camps del Pontfred i del Perelló, a Montilivi, 3.500 sous, una barbaritat. Berenguer Renall, ciutadà de Girona, també somreia: s'havia quedat amb un gran conjunt de terres prop la torre de Gornal, també a Montilivi, per molt menys del que valia. Enmig de la multitud, treien el cap altres ciutadans gironins, com Guillem Sunyer, que havia estat temps enrere soci del meu pare. Ho era quan es cobrava; quan calia pagar, ningú no el trobava. Veia també algun rostre dels veïns d'Aiguaviva amb qui jo havia jugat de petita. En Guillem Sastre i en Pere Renard. Estimaven el meu pare perquè els havia ajudat en temps de carestia, però també l'odiaven perquè encara els recordava el deute.

Al final, sol, amb una cara de satisfacció enorme, hi havia en Ramon de Perafort, cavaller de Montfullà, arruïnat des del temps de la guerra dels francesos, més de quaranta anys enrere, que havia vingut a implorar que li donés forment per fer pa. Tot l'odi i la rancúnia per haver caigut tan avall després de la indecorosa mort del seu pare fugint de l'exèrcit enemic, la dirigia contra el meu pare. El dia de la sentència, palplantat sota el cloquer, els ulls tintinejants el delataven. Segur que havia estat ell qui havia remogut cel i terra per veure el meu pare cremant a la foguera, com els templers al regne de França. Pacientment, havia esperat l'ocasió propícia per atacar el meu pare. I al final va arribar: quan el rei Jaume II va convocar les Corts Generals a Girona. El monarca, ja envellit, necessitava el suport de tots els súbdits per encetar la seva última gran empresa, la conquesta de Sardenya. Ramon de Perafort va trucar totes les portes per oferir el procediment més econòmic per organitzar les corts. El batlle general del rei, coneixedor del grau d'escurament de les arques reials, el va escoltar atentament. El

pla era simple: condemnar un ric ciutadà, confiscar-li les possessions i vendre-les al millor postor.

I així va ser. El 24 de juliol del 1321 el meu pare va ser condemnat a morir a la foguera per ser beguí. A la sentència, pronunciada per l'inquisidor Arnau Burguet, li va seguir una cridòria eixordadora i un esverament de la gent que em va impedir veure què passava. Al Pedró, davant les portes de la catedral, no hi havia cap pila funerària. Era a baix de les escales, a la plaça del Mercadell, que n'hi havia una. Algú havia empentat el meu pare i havia començat a rodolar. Me'n vaig adonar quan tothom cridava:

*En Duran de Baldac, roda roda roda roda,
En Duran de Baldac, roda roda sense un dit.
Sense un dit, dit, dit, ara roda en Duran de Baldac.*

Li van tallar un dit, els molt animals! I després una mà i una orella. Bèsties. I després el van col·locar damunt la pila de llenya i el van cremar. El rei es va quedar amb tots els béns: la casa forta de Baldac, a Aiguaviva, juntament amb el domini format pels masos Pedrinyà, Bernat, Oller i Fàbrega i unes quantes terres; la torre de Gornal a Montilivi i les seves terres. Ho va anar venent tot al llarg del mes d'agost del 1321. Ens va desheretar, a la meva mare, al cel sia, i a mi. Des d'aleshores que vivim de la beneficència. Som pobres. Ens van fer anar a Castelló d'Empúries, on ens van castigar a dejunar cada divendres i a fer-nos anar descalces i a posar-nos el cilici. Ni malalta li ho van estalviar a la meva mare. Va morir fa dos anys, el 1328. Ara he tornat a Girona, vaig malvendre tot el poc patrimoni que em quedava per poder-me quedar, de per vida, a l'Hospital Nou de Santa Caterina de Girona. Visc en una cel·la petita, amb un llit, prop del refector, on puc menjar i beure durant tota la meua vida. Cuido malalts i pobres, els acompanyo en els moments més difícils, els agraeixo qualsevol somriure que facin, però..., si us plau, us ho demano si us plau, que els nens no cantin més aquella cançó. Si us plau, no!

*En Joan petit com balla, balla balla balla,
En Joan petit com balla, balla amb el dit.
Amb el dit, dit, dit, ara balla en Joan petit.*

I si en fem un concert?

Després de la batalla

[S'ha acabat el Concert de Sant Jordi. Mentre es buida el Teatre Catalunya s'enceta de nou una conversa que fa anys que dura. Com ha anat el Concert?, és el punt de partida. Les respostes dels tertulians varien tant com les novetats que els alumnes de l'institut aporten a cada edició del festival. Aquest any, l'equip de redacció de la revista ha aconseguit –no podem explicar com– enregistrar aquesta conversa i, convenientment editada, us l'oferim íntegrament].

- Indignat! Estic indignadíssim! Com es pot permetre això en una activitat d'un centre educatiu? Com és possible? -això és el que deia més d'un pare. Ho he sentit mentre sortien cap a fora.

- Fantàstic! Encara tinc els pèls de punta. Estic emocionat -deia un dels que ha cantat a l'escenari que estava exultant.

- Home, aquest any, ha estat massa. Hi ha coses que no es poden dir, damunt de l'escenari.

- S'han passat. Però la culpa és nostra, ho reconec. Ho havíem d'haver filtrat d'alguna manera.

- Jo el que veig és el de sempre. No es tenen respecte, per ells mateixos, vull dir. Hi ha amics dels que actuen que només vénen a escoltar-los a ells. La resta, és igual. Ningú els escolta.

- Això són els que vénen de fora. Abans, quan es feia a la Sala Polivalent de l'institut, sí que només venien els alumnes de l'institut.

- Ui, però què dius... D'això, ja ningú se'n recorda. Fa quinze anys que vam començar a fer el Concert de Sant Jordi. Ni tan sols es pagava entrada.

- Però el lloc no era l'adequat. Ni l'equip de so. Va sortir l'oportunitat de fer-ho al Teatre¹ i vam creure que ho podíem aprofitar. Era una manera de connectar l'institut amb el poble.

- Massa i tot que l'hem connectat. Avui gairebé li fem un electroxoc, al poble.

- En canvi, ahir a l'Auditori,² quina diferència! Allò és el que hauria de ser sempre. Actuacions brillants, comportament exemplar del públic, el so i els llums espectaculars.

- Diques que potser és perquè no hi havia massa gent.

- Sí, aquest any, ha estat una mica difícil. Com que Sant Jordi s'ha enganxat a la Setmana Santa, hem tingut poc temps per preparar-ho.

- I hem avisat els alumnes i les famílies gairebé d'avui per demà.

- Però, no us n'aneu del tema, aquest concert no es pot tornar a repetir així... La "imatge" de l'institut no pot ser aquesta.

- Ja, ja, no hem estat per tot. L'any passat també ens va passar una cosa semblant. Us en recordeu? Amb els balls? Hi havia més de quaranta noies que van participar-hi ballant... i només DOS nois!

- Molts del públic només xiulaven i cridaven les noies!

- I a sobre, un dels nois que ballava va acabar provocant el personal traient-se la samarreta.

- Això és el de menys... Vam dir que aquest any ho preparàriem millor, que seleccionàriem els alumnes, que intentàriem que les actuacions seguissin un fil, un argument, etc.

- Si fins i tot amb la història del DEAR Project semblava que teníem un objectiu clar: aprofitar que un dels Objectius del Mil·lenni és el de "Promoure la igualtat de gènere" per tal de fer reflexionar o fer-hi participar d'alguna manera els alumnes.

- A més, això ja ho havíem dit també, amb els diners que recollim amb les entrades del Concert de Sant Jordi col·laborem amb les beques pels alumnes de l'institut Rodolfo Castiilo, de Palacagüina, a Nicaragua. I aquest és un dels altres Objectius del Mil·lenni: "Desenvolupar una aliança global per al desenvolupament".

- Ens passa com sempre. Pensar les coses és molt fàcil. Fer-les, més difícil.

- Cal implicar-hi els alumnes.

- Però si ja hi participen! Cantant, ballant, tocant instruments, presentant...

- Sí, sí, és clar que hi participen. Però ... implicar ... vull dir ... no sé ... caldria que participin més directament en l'organització del concert.

- Potser ... no tant en l'organització, que ja ho fem els professors. Es tractaria ... mmmmm ... que els alumnes ... diguessin ... pensessin què volen explicar, què volen dir ... a través del Concert de Sant Jordi.

- De fet, el Concert és ... o hauria de ser ... un canal d'expressió del que volen, del que fan. Tots hem sigut joves. I sabem que, en el fons, l'oposició amb els adults és sana i s'ha d'aprofitar.

- Justament ... aquest any ... de transgressor ... no podem dir que no ho hagi estat, el concert.

- De fet, hem donat un micròfon, uns altaveus, una sala i un públic al que fan al carrer alguns dels alumnes.

- Exacte, al carrer. No ho fan ni a casa, ni a l'institut. Al concert s'ho han de passar bé, és clar, però no oblidem que és un acte de l'institut.

- Bé, gent, es fa tard. I jo encara no he sopat. Carrego aquests peus de micro i aquests faristols al cotxe i me'n vaig a casa.

- Les roses que han sobrat, qui les vol?

- Sí, sí, ja és tard. De totes maneres, estaria bé que d'aquesta conversa que cada any tenim aquí a fora en traguéssim algunes conclusions, que les escrivíssim i que, d'una vegada per totes, l'any vinent, vagi millor.

- Fem-ho ara en un moment. Va. Primera concl

[Malauradament, en aquest punt de la conversa s'ha produït un incident tècnic que ha aturat la gravació. Quan l'hem resolt, ja no hi havia ningú al carrer. Ho sentim molt].

1 Qui parla es refereix al Teatre Catalunya.

2 Enguany el Concert de Sant Jordi ha tingut dues parts: el dijous 24 d'abril es va celebrar el lliurament dels premis literaris a l'Auditori amb algunes actuacions en directe; i el divendres 25 d'abril s'ha fet el festival al Teatre Catalunya.

7CiÈnCiEs

La interpretació de Copenhague: els universos paral·lels

■ Jordi Serra

La interpretació de Copenhague, que es va forjar en les trobades que van mantenir Bohr i Heisenberg a finals dels anys 20 del segle XX, és un dels postulats més estranys del la mecànica quàntica. La teoria quàntica es caracteritza per descriure combinacions de diferents estats (“superposicions”). Així, un electró pot trobar-se alhora en més d’una posició. Quan es mesura o s’observa una superposició quàntica (en aquest cas la posició de l’electró), veiem a l’atzar una o altra alternativa, amb probabilitats que vénen donades per la mateixa teoria quàntica. Ara bé, si els electrons, els àtoms i altres objectes microscòpics poden estar en més d’un lloc al mateix temps, per quin motiu no podrien estar-hi també els objectes macroscòpics, fets d’àtoms? Aquest és el misteri que intenta resoldre la interpretació de Copenhague.

Imaginem una moneda llançada a l’aire. La seva funció d’ona (és a dir, l’equació que descriu les probabilitats que surti cara o creu, en aquest cas molt senzilla ja que només pot ser 50% cara i 50% creu) evoluciona de manera continua i gradual. Aquesta evolució “unitària” (tal i com es coneix entre físics i matemàtics) produeix la superposició en la qual la moneda ha donat cara i creu al mateix temps, però tan bon punt observem aquesta moneda es produeix un canvi bruscat en la funció d’ona, el que es coneix com a “col·lapse”: L’observador veu la moneda en un estat clàssic determinat (o cara o creu). És com si la naturalesa seleccionés un estat a l’atzar dels dos possibles, sempre d’acord amb les probabilitats que ens proporciona la funció d’ona.

Aquest punt de vista pragmàtic va recollir grans èxits. La mecànica quàntica va permetre predir l’antimatèria, comprendre la radioactivitat i els fonaments de l’energia nuclear, explicar la superconductivitat o descobrir el comportament entre llum i matèria (que va dur a la invenció del làser). A mitjans del segle passat era evident que els successius èxits de la teoria quàntica no podien ser fruit d’una teoria errònia o defectuosa, per molt estranya i irracional que pogués semblar.

Però sempre hi havia qui no estava del tot content. A l’equador dels anys 50, Hugh Everett III, un alumne de la Universitat de Princeton, va decidir dedicar la seva tesi doctoral a revisar la interpretació de Copenhague i la teoria del col·lapse. Everett dugué els postulats quàntics al límit en plantejar-se què passaria si l’evolució temporal de l’univers sencer fos sempre unitària, si tots els fenòmens tinguessin una evolució determinista, excloent qualsevol caiguda misteriosa no unitària o la possibilitat que Déu jugui als daus. Dit en altres paraules, què passaria si les superposicions microscòpiques (electrons en diversos llocs al mateix temps) s’amplifiquessin vertiginosament en complicades superposicions macroscòpiques? Un moneda llançada a l’atzar estaria realment en dos llocs diferents: En un mostrant cara i en l’altre creu. Aquestes dues parts de la funció d’ona total (de l’observador i la moneda) evolucionarien independentment, com dos móns paral·lels. A més a més, qualsevol persona que contemplés aquest fenomen estaria en superposició de dos estats mentals diferents, cadascun percebent un dels dos resultats possibles. Si haguéssim apostat que la moneda donaria cara, acabaríem en una superposició d’alegria i desengany. Everett va intuir brillantment que els observadors d’aquest univers quàntic, determinista però esquizofrènic, percebrien la realitat amb la qual estem familiaritzats i, el que és més important, percebrien que l’atzar aparent obeeix les regles de probabilitat correctes (vegeu l’esquema següent).

1=cara			Univers Paral·lel alternatiu	
2=creu		2 2 1 1		
		1 2 1 2		
	1 1 1 2	1 2 2 1	1 2 2 2	
	1 1 2 1	2 1 1 2	2 1 2 2	
	1 2 1 1	2 1 2 1	2 2 1 2	
1 1 1 1	2 1 1 1	2 2 1 1	2 2 2 1	2 2 2 2
4/4	3/4	2/4	1/4	0/4

Els 16 universos diferents que es formen si es deixa caure una moneda quatre vegades.

El punt de vista d’Everett es coneix al món acadèmic com la famosa “interpretació dels múltiples universos paral·lels”, que ha inspirat cèlebres científics com Stephen Hawking per desenvolupar els seus teoremes. En efecte, cada component de la superposició de l’observador percep el seu propi univers. Per tant, la formulació d’Everett simplifica la teoria subjacent per què permet prescindir de la interpretació de Copenhague, però a un preu elevat: Arribar a la conclusió que tots aquests universos paral·lels de la realitat són igualment reals.

La tesi d’Everett va passar sense pena ni gloria durant quasi 20 anys. Molts físics seguien confiant en l’adveniment d’una teoria fonamental que demostraria que l’univers és, al cap i a la fi, “clàssic”, sense espai per a absurdes teories com la de la bilocació d’un objecte gros. Però una nova sèrie d’experiments frustrà aquestes esperances.

El físic americà John A. Wheeler realitzà un experiment l’any 1984 que va mostrar un altre aspecte quàntic de la realitat que desafia qualsevol tipus de descripció clàssica: No només pot un electró estar en dos llocs a la vegada, sinó que els científics poden triar després de l’experiment si l’electró estava en els dos llocs o només en un. A més a més, el famós (i senzill!) experiment de la doble escletxa, la mare de tots els fenòmens quàntics, en el qual un electró passa per dos forats al mateix temps, va ser repetit amb èxit amb objectes cada cop més grossos: àtoms, molècules petites i, recentment, sistemes de fins a 60 àtoms. Fins i tot s’ha plantejat la possibilitat de realitzar aquest experiment amb un virus. Així doncs, el veredict experimental és inapel·lable: ens agradi o no, la raresa de l’univers quàntic és real.

7CiÈnCiEs

L'home que va somiar en la bomba atòmica

■ Jordi Serra

El científic només és responsable davant la ciència

J. Robert Oppenheimer

Corria l'any 1933. Adolf Hitler havia arribat al poder el gener, la Gran Depressió es trobava al seu apogeu i el futur es presentava ombrívol per a molts. Leo Szilárd, que era d'aquell tipus de persones a qui passejar aclaria les idees, se'n va anar a fer un tomb. Era el 12 de setembre de 1933. De ben segur que molts anys més tard, a Amèrica, recordaria aquell moment, mentre caminava pel barri londinenc de Bloomsbury, reflexionant sobre física subatòmica. Acabava d'assistir a la conferència de Lord Ernest Rutherford, que havia plantejat la possibilitat de dividir un àtom bombardejant-lo amb protons, tot i que havia descartat la idea de controlar o utilitzar l'energia alliberada, dient que era una "tonteria". "Recordo", va dir Szilárd, "que em vaig aturar a un semàfor vermell a la cruïlla amb Southampton Row." El trànsit de Londres era intens, però ell amb prou feines va parar atenció als vehicles. En canvi, a la seva ment, veia corrents de partícules subatòmiques que bombardejaven àtoms.

Amb el canvi de color del semàfor, el físic hongarès es va disposar a creuar davant el trànsit impacient. Un taxista londinenc perspicaç segurament s'hauria adonat que Szilárd es va aturar al mig del pas de vianants i fins i tot es va dur la mà al front, com si volgués atrapar la bonica però terrible idea que acabava de tenir. Perquè en aquell instant el físic jueu va visualitzar com, mitjançant una reacció en cadena descontrolada i capaç d'autoalimentar-se, era possible alliberar l'enorme quantitat d'energia retinguda al cor de cada àtom: El principi fonamental de la bomba atòmica.

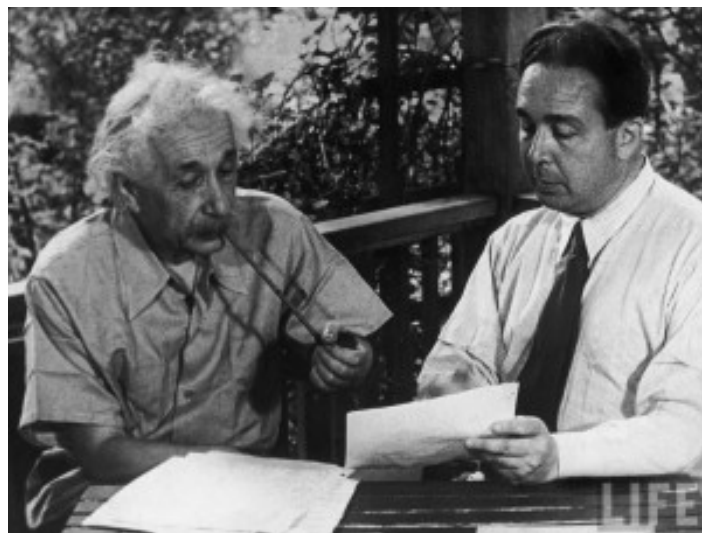
Leo Szilárd era un subjecte exemplar dins la ciència, un home que va aconseguir avenços brillants en el camp de la física nuclear, però amb un profund sentit de la moralitat que el va dur a denunciar els mateixos progressos que ell havia ajudat a fer possibles. Un home captivat per la idea de la ciència com a font de poder, que vivia en hotels, sempre amb la maleta a punt, degut al temor a l'auge del nazisme. Entre els científics del segle XX es destacava com el gran profeta que va preveure la Primera Guerra Mundial, l'adveniment del nazisme i la cursa cap a l'armament atòmic. Szilárd era el més astut per anticipar els esdeveniments del món, tant en clau científica com política. Fins i tot quan era estudiant a Berlín, on es feia amb gent tan nacionalista com Haber, Planck i von Laue, Szilárd estava convençut que un sol govern mundial era l'única solució als problemes col·lectius. Aquesta convicció només va fer que enfortir-se després dels bombardejos d'Hiroshima i Nagasaki.

Szilárd va imaginar la reacció nuclear de fissió sis anys abans que aquesta es pogués dur a terme, com també va imaginar el futur apocalíptic que s'abraonava sobre el món si aquell prodigi de la ciència queia en mans de l'Alemanya nacional-socialista. Així doncs, per tal de protegir la idea, Szilárd va patentar-la a nom de l'Almirallat (el cos militar) Britànic. La patent incloïa una clara descripció de les "reaccions en cadena induïdes amb finalitats armamentístiques".

Aquella patent va passar del tot desapercibuda fins que, el 6 de gener de 1939, una sèrie d'experiments pioners duts a terme pels físics alemanys Otto Hahn, Fritz Strassmann i Lise Meitner van posar de manifest que, en bombardejar un àtom d'Urani amb neutrons, aquest es fa molt inestable i es divideix; la "fissió (*Spaltung*) atòmica", com seria batejada posterior-

ment. Finalment un mes més tard, l'11 de febrer, el malson de Szilárd es fa realitat: Amb la col·laboració del físic italià Enrico Fermi, es calcula la quantitat d'energia que allibera aquest procés (al voltant de 200 MeV, una barbaritat) i es constata que, com a conseqüència de la mateixa reacció de fissió, es desprenen una mitjana de 2 o 3 neutrons nous, la qual cosa fa del tot possible una reacció en cadena que incrementi exponencialment la quantitat d'energia i proporcioni capacitat explosiva al sistema.

Mentrestant, l'economista Alexander Sachs, assessor del President nord-americà Franklin D. Roosevelt, entrava en escena. Sachs pensava el mateix que Szilárd. Ambdós creien que una guerra europea era inevitable, i a tots dos els preocupava que els científics nazis estiguessin treballant en algun tipus de projecte de bomba atòmica. Sachs i Szilárd consideraven que la investigació nord-americana havia de continuar, i que el govern havia de pagar el projecte. Així doncs, van redactar un llarg memoràndum amb l'objectiu de persuadir al president Roosevelt per tal que actués. Només faltava injectar una dosi de dramatisme a la crida, per la qual cosa aconseguiren el recolzament de l'home que més reclam i atracció posseïa a la ciència: Albert Einstein. Al cap de ben poc, Einstein estava dictant a Szilárd una breu carta preliminar (foto). En realitat no podia negar-se, a causa de la tasca atòmica dels nazis. Va comprendre que no tenia elecció.

L'11 d'octubre de 1939 Roosevelt rebia la cèlebre carta firmada per Albert Einstein, en la qual s'advertia que "una reacció nuclear en cadena amb una extensa massa d'urani" era sens dubte possible, i que podria conduir a la construcció "d'un nou tipus de bombes extremadament poderoses". De fet, avisava, l'Alemanya Nazi ja podria estar desenvolupant aquest tipus d'arma. D'aquesta manera, el gran científic del segle XX, la personificació popular de l'autoritat de la ciència, es dirigia al líder de la nació més poderosa del món, sumida en la política de l'aïllacionisme, amb l'objectiu que es reaccionés i es prenguessin les decisions necessàries.

L'1 de setembre de 1939 Alemanya envaeix Polònia i esclata la Segona Guerra Mundial. Roosevelt entén la urgència de la situació i, després de dos anys d'investigació i notables avenços en el camp de la física nuclear (descobriments del Plutoni l'any 1941, construcció del primer reactor

7CiÈnCiEs

nuclear de fissió -el requisit per al funcionament d'una bomba... s'erigeix el colossal Projecte Districte d'Enginyeria Manhattan, més conegut com a Projecte Manhattan. El procés tecnològic més ambiciós i impressionant del segle XX no tenia cap mena de restricció pressupostària i es va dur a terme de forma ultra secreta entre els anys 1942 i 1945. L'equip de professionals que el va liderar era gran, divers i, sobretot, molt talentós. La producció d'armes atòmiques era l'objectiu final d'aquesta ment col·lectiva, que comptava amb els físics més brillants de l'època, possiblement de la història, tots ells dirigits per Robert Oppenheimer. El que vingué a continuació és prou conegut per tothom.

Exceptuant el document que firmà, i al contrari del que molta gent creu, Einstein no va contribuir mai directament al projecte. Entenia que ja havia fet suficient amb la seva equació $E=mc^2$, que proporcionà als homes la idea que la massa podia convertir-se en energia destructora, i amb la carta que envià al president. No obstant, sempre se sentí, d'alguna manera o altra, responsable d'aquella atrocitat. "Tan de bo se m'haguessin cremat els dits amb els quals vaig escriure la carta", digué. Oppenheimer, tot un ídol als Estats Units, cridava després de l'explosió: "Tinc les mans plenes de sang!". Possiblement van ser tots ells víctimes d'un engany. O gairebé tots.

De nou, un home va ser capaç de veure tant l'essència com les implicacions (científiques i polítiques) d'aquell projecte força abans que el cel d'Hiroshima i Nagasaki cremés. Leo Szilárd va advocar amb la mateixa passió per dissuadir al govern dels Estats Units d'utilitzar la bomba atòmica contra una població civil. Ell entenia millor que ningú l'enorme devastació que aquella bomba podia generar. Però la seva petició, tot i que signada per una gran quantitat d'influents físics nuclears, mai va arribar al nou president Harry Truman (Roosevelt havia mort sobtadament cinc mesos abans del llançament de la bomba).

En acabar la guerra, Szilárd va ser abruptament apartat del Projecte Manhattan pel seu cap militar, el general Leslie Groves. Groves sempre va sospitar que Szilárd tenia simpaties amb els russos i ara el considerava un alt risc per la seguretat. Forçat a canviar d'àrea, Szilárd va ser de nou profètic en triar la biologia molecular, un camp dedicat a l'origen de la vida i no a la seva destrucció, i que en menys d'una dècada seria capaç de revelar el secret de la vida mitjançant l'estructura de l'ADN.

*El problema de l'home
no està en la bomba atòmica,
sinó en el seu cor.*

Albert Einstein

Llibrofàgia

De Gabriel García Márquez se dice

■ Sylvia Barragan

Gabriel José de la Concordia García Márquez (Aracataca, 6 de març de 1927 - Mèxic, D. F., 17 de abril de 2014), más conocido como **Gabriel García Márquez** fue un escritor, novelista, cuentista, guionista, editor y periodista colombiano. En 1982 recibió el Premio Nobel de Literatura.

Fue conocido familiarmente y por sus amigos como **Gabito** (hipocorístico guajiro para *Gabriel*), o por su apócope **Gabo** desde que Eduardo Zalamea Borda, subdirector del diario *El Espectador*, comenzara a llamarlo así.³

Está relacionado de manera inherente con el realismo mágico y su obra más conocida, la novela *Cien años de soledad*, es considerada una de las más representativas de este género literario e incluso se considera que por su éxito es que tal término se aplica a la literatura desde los años setenta. En 2007, la Real Academia Española y la Asociación de Academias de la Lengua Española lanzaron una edición popular conmemorativa de esta novela, por considerarla parte de los grandes clásicos hispánicos de todos los tiempos.http://es.wikipedia.org/wiki/Gabriel_Garc%C3%ADa_M%C3%A1rquez - cite_note-7

De su literatura se dice, se siente, se disfruta

Verano austral de mis diecisiete años. Estoy esperando para entrar a preparatorio (bachillerato) y me aburro. No tengo nada que hacer excepto leer, comer fruta fresca, ir a la playa a dejarme abrazar por las inmensas olas del Atlántico, saborear su salinidad, revolcarme en la arena y dejar que el sol levante ampollas en mi piel.

Para mi cumpleaños las cinco brujitas me habían regalado una colección completa de novelas de Agatha Christie y cuando las acabé no tuve más alternativa que pedirle dinero a papá para comprar "algo para leer...". Papá nunca negaba el dinero para libros y en San Rafael había un quisco que vendía libros y revistas. No sé por qué me llamó tanto la atención un libro de la editorial Sudamericana que se llamaba **Cien Años de Soledad**, no conocía a su autor pero el título me subyugó y me lo compré.

Al llegar a la casa de veraneo comencé a leerlo y a la página dos me aburrí, ¿qué era todo eso de un coronel y un padre que lleva a su hijo a conocer el hielo?. Cerré el libro y pensé por qué no habré comprado un libro de un valor seguro como Onetti o Benedetti, mañana volveré al kiosco y a ver que puedo comprar con el dinero que me queda. No pude comprar nada, todo pasaba del presupuesto del que disponía y no tuve más alternativa que enfrentarme a la obligada lectura de los cien años de soledad.

Me decidí a pasar de la página dos y a la tercera me enganchó de tal forma que el universo de Macondo se convirtió en mi universo, José Arcadio, Aureliano, Úrsula, Remedios, Amaranta, Mauricio Babilonia, Melquíades pasaron a ser más reales que mi propia familia y todos ellos comenzaron a vagabundear por mi casa, a sentarse a mi mesa, a bañarse conmigo en el Atlántico.

Aquél fue un verano mágico, de la mano de Gabo me adentré no sólo en el realismo mágico sino en las profundidades mágicas de la literatura, desde ese momento hasta ahora mismo un libro significa refugio seguro contra todo tipo de penas y desamores.

Y hoy... viendo fotos y leyendo artículos sobre la literatura de Gabriel García Márquez solo me viene a la memoria aquél verano de mis diecisiete años: vuelvo a sentir las olas del atlántico abrazándome, el sol quemándome, vuelvo a ver a José Arcadio atado al árbol, a Mauricio Babilonia rodeado de mariposas amarillas, y aún ahora espero, con toda la fuerza de los años vividos, que "las estirpes condenadas a cien años de soledad" si tengan una segunda oportunidad sobre la tierra.

GrAfOmAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Perquè no fa falta

■ Enric González

*Coged las rosas mientras podáis,
Veloz el tiempo vuela.
La misma flor que hoy admiráis,
Mañana estará muerta.*

Walt Whitman

Com en som d'estúpids els humans en creure que podem planificar la nostra vida amb tanta antelació. Només fa falta que mirem el plans d'aquest cap de setmana: sortir a sopar amb els amics, fer això, fer quelcom altre... Probablement la meitat de les coses anteriorment planejades no es duuguin a terme, ni molt menys. Altres esdeveniments o situacions sorgeixen del no-res i ens giren els plans. Si tal trasbals esdevé només en l'interval de temps d'un cap de setmana, creieu que al llarg d'una vida no succeirà?

Aquests dies estem tancant una etapa de la nostra vida que, quan la vam començar, no ens atrevíem a anomenar-la etapa. Durant aquests quatre anys als quals poca gent dona importància, s'han donat una sèrie de relacions i d'esdeveniments que (m'atreveixo a dir) han canviat el curs de la vida de tots i cadascun de nosaltres. Després de quatre anys de més o menys estabilitat, arriba l'hora del canvi.

Vam entrar com nens que es creien adults i, la veritat, molts d'ells encara s'ho creuen. Per a mi el concepte *ser adult* és quelcom més important que una simple creença. Créixer comporta una sèrie de canvis, bons o dolents, acompanyats d'unes conseqüències. Assumir que aquestes han sorgit dels teus actes i assumir que hi són és part del que diem créixer. En aquests quatre anys he passat moments en els quals només desitjava no formar part d'aquesta espècie. Veure dia a dia com tantes persones canvien el seu parer per complaure una societat no del tot canviant fa que la frase més freqüent al meu cervell sigui la famosa: *tierra, trágame*. He hagut de conivir amb persones de les quals en realitat no volia saber res, esperant trobar el meu lloc. Tot i així, just en el moment del canvi, crec que l'he trobat.

Però tornem on anava: què és realment fer-se gran? Suposo que no ho sé. El famós *Només sé que no sé res* de Sòcrates podria perfectament encaixar aquí. De fet, ho fa. Admeto la meua ignorància i em repto a començar a aprendre. I a mesura que aprenc més, més m'adono que poc sé. I així amb tot el que m'envolta. Quatre anys aprenent que després m'esperen dos anys més aprenent per passar-me quatre o cinc anys, seguits dels dos anteriors, aprenent més. Tot per aconseguir una feina que amb una mica de sort m'ompli i em proporcioni una estabilitat econòmica tan necessitada, per així no trencar el motlle establert. Per la televisió anuncien felicitat. Compra aquest cotxe i seràs feliç. Fes-te aquesta operació estètica que tan desitjada felicitat et proporcionarà. Compra't una casa, tingues fills, parella. Segueix les pautes de la societat i pobre de tu que agafis una corba. A partir d'aquest moment ens passarem el restant de la vida treballant per assolir un objectiu que no és més que un compte bancari ben ple.

Tanta bestiesa insignificant per dir-vos que disfruteu del poc que us queda per disfrutar, que esdeveniui qui realment sou encara que difícilment es senti. Potser no penseu en res d'això, perquè la ignorància que envolta aquest món és tanta que esgarrafa, però tard o d'hora tot es presenta. Aquesta etapa es tanca i s'ha de deixar infranquejable, per poder obrir-ne una de nova el més aviat possible. No sé si arribo a algun punt clar perquè sé obrir idees per no tancar-les. Han sigut quatre anys terribles que per sort no es repetiran. Moltes gràcies a tots i totes els que n'han format part, pel que a mi m'escau.

Quan soledat esdevé realitat

■ Enric González

Era inevitable: l'olor de les ametlles amargues li recordava sempre el destí dels amors contrariats. Aquells amors que es perden sense arribar a iniciar-se ni a consumir-se. Amors que es van quedar immobilitzats en l'oblit, el record dels quals, nebulós, torturaria amb una força infernal els seus amants contrariats, com paraules que en ser pronunciades canvien inevitablement de sentit.

Els braços gèlids que l'envoltaven tenien una aroma de pell desconeguda tan penetrant que li recordava el sabor dels petons mai donats, de la tendresa de les matinades desaprovechades sense gota de son. Solitàries albes que es perdien en la immensitat de l'univers. El seu amor per ella era com un d'aquells somnis en els quals continues hores després que el sol et desperti amb la seva intimidant mirada. La feblesa del que semblava un amor sense fi va acabar per destruir fins l'últim sospir d'esperança de la seva ànima. Quan aquells mateixos braços van marxar, sense ni tan sols acomiadar-se, una onada va impactar sobre el seu cos. Més tard, una altra. I una més. Onades plenes de dolor que el colpejaven contra el penya-segat de la realitat.

Anys més tard va adonar-se que la seva vida només residia en memòries. Memòries que ja no eren del tot infrangibles i, que tard o d'hora, desapareixerien d'allà on fossin sense deixar ni el més mínim rastre. Al cap i a la fi, la seva vida no era pas més llarga que la d'una papallona. Ell no era més que un simple passatger del tren de l'oblit, condemnat a restar en silenci en aquella tempesta que deixava passar el sol en poques ocasions. Va arribar a la conclusió que era molt més segur no deixar que l'univers el toqués, tancar el seu trencat cor en una caixa impenetrable, on la soledat el repararia i romandria infranquejable.

Conquesta de la felicitat

■ Enric González

Una temporada vaig arribar a ser tan feliç, que m'ensopia. Era com si m'hagués acostumat a la felicitat. Ja era part de la rutina. Despertar-se, somriure, pensar com de feliç sóc, vestir-me, esmorzar, agafar el cotxe, i si es donés trànsit, somriure i creure que són coses de la vida: per què hauria d'enfadar-me per arribar tard per culpa d'una cua inacabable de cotxes?

Després d'un infrangible període d'ininterrompuda felicitat, vaig pensar que potser la felicitat no era un estat, sinó una seqüència de moments que esdevindrà amb dependència de com de satisfetes estiguin les teves necessitats emocionals durant esmentada seqüència. Vaig adornar-me que cada vegada necessites quelcom millor que l'anterior, per mantenir aquesta felicitat, és el que fan els éssers humans. Sempre busquen més. Però aquest no va ser el meu cas. Jo vaig conformar-me, i aquest crec que va ser el problema. Però no volia buscar més, ja que hi ha persones que es perden en la recerca de més, i intentant ser tan feliços, l'únic que aconsegueixen és endinsar-se en la més fatídica infelicitat.

Però una cosa ha de quedar clara: el plaer momentani no s'ha de confondre amb felicitat. La felicitat és un sentiment que, com l'amor, se sap quan s'està sentint, però és de quasi impossible descripció. M'he trobat, de sobte, en un pou sense sortida. El pou de la felicitat sense sentit, i quin perill sortir-ne. He arribat a la conclusió que, per a ser feliç, he d'oblidar-me del que conec com a felicitat.

GrAfOmAnla La dIaBòLiCa MaNia D'eScRiUrE

Feliços anys vint

■ Maria Cufí

Una temporada vaig arribar a ser tan feliç, que m'ensopia. La magnificència dels feliços anys vint, s'havia esmunyit per cada un dels recones de la ciutat de Nova York. El sorollós brunzit dels motors i les benzines no cessava, mentre que al ritme de la trompeta es podien seguir alguns passos de Charleston. Les dones de l'elit de la ciutat, les cineastes, les models, les esportistes... lluien els vestits més sumptuosos, dissenyats pels dissenyadors més prestigiosos del moment, fets amb les millors sedes i combinats amb les caríssimes i lluent perles, que els compraven els seus amants.

La felicitat es contagiava, es propagava com la pesta pels carrers de la ciutat. Els diners eren un enginy més per satisfer els meus plaers, bé no només els meus, sinó de tot aquell que en posseïa. Posseir-lo era qüestió d'anar contra el sistema, traïr a tots aquells amb qui la nit passada havies compartit taula durant la festa, o jugat al golf, o fins i tot comentat el progrés de la llei seca (tot i que ambdós sabíem que el consum havia anat en augment, l'alcohol era escàs, però es venia a preu d'or). Pactes als cabarets, o, fins i tot, trobar-se a carrerons desconeguts dels suburbis de la ciutat. Era el pa de cada dia, a qui ningú li feia res menjar-ne un sol bocí. Els negocis il·legals eren ben vistos, en els *brunchs*, fins i tot governadors i mafiosos tenia l'amabilitat de compartir algunes paraules, i després del minut i escaig de conversa, els dos desapareixien, com si el temps no hagués transcorregut durant la nit. El contraban amb alcohol ajudava a mantenir ebris els que odiaven trobar-se sobris, de la mateixa manera que mantenia les nostres butxaques, les nostres dones i amants i, com no, portar un ritme de vida extremadament elevat.

Evidentment, portar un ritme de vida elevat és esgotador. Els luxes, l'adrenalina que suposa anar contra el sistema ara és només avorriment, fins i tot cansat. La superficialitat s'havia apoderat dels novaiorquesos i novaiorqueses, tots tenien set, i només es podia calmar amb la mateixa aigua, el diner. Mentre es mantenia la mirada llunyana, perduda en l'horitzó del riu Hudson i sentint la frivolitat de les veus, m'adonava que aquella felicitat era momentània, espontània, com una espurna que només és encesa uns pocs segons, fins que ha sucumbit en la foscor. Que n'èrem, de feliços, quan creïem que amb un barret i un feix de bitllets podíem devorar el món; però res és etern, i la felicitat no perdura (tot i que els diners i el materialisme moltes vegades et porta a creure que tens la felicitat eterna). Tots volíem aparentar que tot era com als inicis de la dècada, vestits amb les nostres millors robes, i rodejats amb els luxes que tot un podia imaginar. Encaixàvem les mans i amb un somriure cordial (que el que realment amagava, aquell somriure, era avorriment), intentàvem aparentar allò que ja s'havia acabat.

A les palpentes

■ Maria Cufí

L'amor em fa fàstic! Les fines gotes de pluja omplien els carrers abandonats de la ciutat; amb un pas dubtós, es va perdre pels carrers com ombra dins de la nit. Semblava que el vent minvava, quan va entrar dins del pati de la casa. Es va estar recolzant sobre la tanca fins que va aconseguir recuperar l'alè, però el seu rostre pàl·lid, amb unes ulleres profundes i fosques, amb uns llavis carnosos, coberts d'una lleugera capa de pintallavis roig intens, es va anar cobrint de llàgrimes amargues.

Ingènua, per haver cregut en allò que se'ns presenta com amor pur: dolç, passional, intens, tendre, innocent... i que es transforma en odi i egoisme. Les nits entre llençols, dos cossos fugaços, propers, no són res més que un joc, i aquelles nits esdevenen monòtones, sense cap contacte físic, ni un carícia, només dos cossos inerts coberts per la foscor i el silenci. Aquella era una il·lusió que s'esvaïa.

A la meua boca hi ha un crit que no crida, en el meu cor un plor que no cessa i a les palpentes busco aquell t'estimo que no trobo. L'amor sempre ve acompanyat de la soledat. Però és etern, i no oblidis que només morirà quan jo mori.

Activitats del centre

A l'Institut de Santa Coloma de Farners també "Vivim per la PAU!!"

Aquest any ha nascut una iniciativa a nivell de tota la població de Santa Coloma de Farners: tots els primers dimecres de mes ens trobem a la Plaça de la Pau i fem **"Un minut de silenci per la Pau"**.

Aquest acte normalment va acompanyat de moments de reflexió sobre la situació mundial i propostes de com **"Viure la PAU cadascú allà on està"** Durant aquesta trobada es fan també intervencions musicals amb cançons sobre la Pau.

Normalment hi participen un grup d'alumnes de la Salle que toquen la flauta i interpreten **"L'himne de l'alegria"**. També alguns alumnes nostres han interpretat al violí i al violoncel **"El cant dels ocells"**, precedit d'un fragment del discurs que Pau Casals va pronunciar a la ONU l'any 1971.

A l'última trobada que hem tingut, dues alumnes de l'Institut han llegit el nostre **Manifest per la Pau del DENIP 2014** que diu entre altres coses:

Aquest any hem treballat els Objectius del mil·lenni.

Ens adonem que si aquests objectius els assolíssim, la PAU en el món seria assegurada.

Però nosaltres que podem fer concretament per a construir la PAU?

Primer de tot cal que tinguem la PAU dins nostre: calma, serenitat, fent bé el que hem de fer en cada moment.

Després portar la PAU als altres. Parlant sense ofendre, perdonant i fent petits «GESTOS DE PAU» Un somriure, una mirada, una salutació, una ajuda concreta. etc...

Aquest treball que hem fet aquesta setmana, l'enviarem a EL CAIRE (EGIPTE) on el 3 d'Abril de 2014 es farà la JORNADA MUNDIAL DE LA PAU.

T'HI APUNTES TAMBÉ TU?!!!!!!!!!!!!!!

Activitats del centre

Participació en el “Projecte de pau per Egipte”

Aquest any també hem celebrat el **DENIP (Dia Escolar de la no violència i la Pau)**, però la novetat ha estat que tota la feina que hem fet treballant els **“Objectius del mil·lenni”** ho hem compartit amb una Escola de EL CAIRE (EGIPTE).

El projecte va començar quan arran d'una Trobada mundial de docents a Itàlia: **“Learning fraternity”**, van llançar la proposta **“Vivim per la Pau”** que consistia en el fet que totes les escoles del món que ho desitgessin i que fessin **“Activitats o Gestos de Pau i per la Pau”** ho féssim arribar a una Escola d'Egipte, ja que el dia 6 d'abril de 2014 tindrà lloc el **“Festival per la Pau”**.

Hi ha més de 50.000 alumnes d'arreu del món, des d'Austràlia a Camerun, d'Irlanda a Argentina, des d'Egipte a Israel, de Líban a Guatemala, de Nicaragua a Filipines i molts altres països del món que fan **“GESTOS DE PAU”** i els compartiran en aquesta diada.

Vàrem fer un power-point explicant tot el que vàrem fer el dia del DENIP. Els ho vàrem enviar juntament amb el **Manifest per la Pau 2014**, fotos, la gravació de la intervenció musical del **“Cant dels ocells”**.

També a través de la matèria d'Educació Visual i Plàstica, alguns alumnes van fer pòsters sobre la Pau, se'n van seleccionar uns quants i els vàrem enviar.

Finalment vàrem fer una gravació en anglès saludant els milers d'estudiants d'arreu del món que estaran reunits a EL CAIRE el dia 6 d'abril pel **“Festival per la Pau”**. Aquesta salutació deia:

Hola!!!

Som els alumnes de l'Institut de SANTA COLOMA DE FARNERS (GIRONA), ens agradaria explicar-vos els treballs que hem fet i tot el temps que hem dedicat a col·laborar amb vosaltres.

Sabem que esteu reunits pel FESTIVAL DE LA PAU i sou molts estudiants de diferents països del món i volem saludar-vos i dir-vos que també nosaltres VIVIM PER LA PAU!!!!!!

GRÀCIES PER TOT EL QUE FEU I PER HAVER POGUT COL-LABORAR AMB VOSALTRES. COMPTEU SEMPRE AMB NOSALTRES!!!

Al llarg de tot aquest temps hem estat en contacte directe via mail amb EGIPTE a través de CARLOS PALMA. Director de les Activitats Internacionals. El Rowad American College.Cairo – Egipto. A continuació hi ha alguns fragments del que ell va escriure després de rebre tot el material i en senyal d'agraïment.

Respostes de CARLOS PALMA des d'EGIPTE en diversos moments del Projecte

“Ha sido una alegría recibir el Power point...hermoso! GRACIAS por todo el esfuerzo en mandarlo ya traducido en Inglés... esto es una ayuda muy grande!”

“Muchísimas gracias por la traducción en inglés del manifiesto.....nos será muy util!!!”

“ Pilar....dejame decirte que...vosotros sois “fuera de serie!!!”

“Han hecho un trabajo espectacular realmente.....un verdadero ejemplo para muchos de nosotros!!!”

“Los pósters son hermosos y han llegado bien”.

“Muchísimas gracias a ti, a esas dos estudiantes (muy buen inglés!!) y a todos aquellos alumnos representados en este hermoso mensaje. La calidad de la voz es perfecta y se entiende muy bien el Inglés!!”

“Les mando este breve filmado de las actividades de nuestro colegio para que nos conozcais más desde lo íntimo de nuestros corazones que desean fervientemente vivir por un mundo más unido y en paz”.

El Rowad American College “una vocacion a la Paz” <http://youtu.be/eetNrxWcoM>

“GRACIAS por todo vuestro esfuerzo y por sostenemos en modo tan concreto y fraterno en este proyecto que quiere ser un estímulo más para nuestras jóvenes generaciones...las únicas que podrán dar garantía de un futuro de paz!”

Con mis más sinceros saludos,

*Carlos PALMA Director de las Actividades Internacionales
El Rowad American College Cairo – Egipto*

A continuació algunes fotos de tot el material que li vàrem enviar:

Activitats del centre

Els alumnes de 1r del CFGS de l'institut de Santa Coloma de Farners han realitzat unes obres de teatre per tots els infants de les escoles d'educació Infantil de la població

Aquí tenim algunes reflexions fetes per les mateixes alumnes:

“En la unitat formativa de llenguatge gestual, els alumnes de primer d'educació infantil, hem realitzat un espectacle pels nens i nenes de les escoles i llars d'infants de Santa Coloma de Farners.

Ara, que ja hem acabat, penso en els primers dies quan pensàvem que podríem fer i com podríem fer-ho i se'm posa la pell de gallina. Mai m'hagués pensat que podia quedar tant bonic un espectacle.

Vam fer titelles amb llum negra que eren el fil conductor de tot l'espectacle; jo era un d'elles i la veritat és que va ser una de les coses que em va agradar més. Fer els titelles va ser un procés llarg i al ser la primera vegada, anava una mica perduda però el resultat final va ser preciós i, quan vaig sortir a l'escenari i vaig veure que els nens responien el que el titella deia i reien i col·laboraven tant, em feia sentir molt satisfeta i molt orgullosa del treball realitzat.

Tot en general, ha estat una experiència molt bonica i que mai oblidaré i que, malgrat el cansament que portava durant tots els dies de l'assaig, tinc un gran record”.

Júlia Moyano Gallart

“Principalment m'agradaria dir que m'ha encantat poder haver fet aquesta representació de teatre per als més petits de Santa Coloma. Veure com es

sorprenien quan fèiem les diferents representacions i sobretot la seva col·laboració amb nosaltres.

Escollar quan un nen es queda meravellat i se li escapa: oohhh... no hi ha paraules per descriure l'emoció de felicitat que m'emplenava per dins”.

Laura Gelabert

“La meua aportació al teatre ha estat molt positiva, m'hi he sentit molt i molt bé i molt a gust, m'ha encantat poder participar-hi. M'ha semblat una molt bona manera de treballar, ja que, és una activitat globalitzadora, que proporciona l'oportunitat de realitzar diferents activitats. Incrementa la motivació, i ho hem pogut experimentar.

He participat i col·laborat activament. Aquesta participació m'ha ajudat a afavorir la relació entre els companys/es del meu grup, així com amb els professors/es. I m'ha ajudat a aprendre consciència col·lectiva del treball i a realitzar-lo tenint en compte l'esforç de tothom.

“El teatre és una eina poderosa d'aprenentatge i de dinamització de l'oralitat”.

En conclusió puc dir que el treball en equip és feina de tots, i responsabilitat compartida i crec que ho hem complert al màxim, gràcies això els resultats van ser satisfactoris. S'ha de treballar per mantenir i conservar aquesta oportunitat.

Gràcies per fer-ho possible!!”

Alba Mora

“L'experiència l'he trobat increïble, la manera que ens hem ajudat, de com hem treballat, del que cada un de nosaltres ha aportat de la seva part, amb les ganes que ho fèiem,... El que ens ha animat més el dia de l'obra, es sentir els comentaris de sorpreses, i veure les cares de diversió dels infants que ens van venir a veure.

M'ha sorprès molt també la manera de com totes ens hem deixat anar, en un principi estavem nervioses i amb por, però al final ha estat genial. En general totes hem fet un gran esforç, ja que si no hagués estat així, no hauria sortit tant bé.”

Ikram Belayachi

Activitats del centre

“L’obra de teatre realitzada per la classe, davant dels més petits de Santa Coloma de Farners, ha estat una experiència inoblidable. L’admiració dels infants cap a nosaltres et fa créixer com a persona, veure les seves cares de sorpresa i de felicitat per gaudir d’una tarda de teatre és una cosa meravellosa.

Personalment crec que vaig participar de forma molt activa perquè tots els detalls sortissin el millor possible. Durant els trossos d’obra que sortia vaig estar del tot atenta per no equivocar-me en cap moment, ni fer anar malament a cap altre companya. En els espais que jo no sortia vaig ajudar en col·locar la decoració, en els canvis de vestuari de les meves companyes,...

Personalment crec que tot i els nervis, estrès... que portàvem acumulat tots nosaltres a dins nostre, vam funcionar molt bé com a grup-classe, ens vam respectar i ens vam ajudar en tot el que era necessari. Crec que al final ha volgut molt la pena!!! “

Sònia Borrell

Només resta donar les gràcies a tots els que ho han fet possible: l’Ajuntament per cedir-nos el teatre i el tècnic de so (en Pep), i a totes les escoles d’educació infantil de Santa Coloma de Farners amb tots els infants de 2 a 6 anys, ja que sense ells no hauria estat possible.

MOLTES GRÀCIES!!!!

Confint 2014

■ Comitè mediambiental

El dimecres dia 2 d’abril de 2014 dues alumnes del Comitè Ambiental de l’Institut de Santa Coloma de Farners, la **Laura Casadevall** de 2n d’ESO i la **Maria Martínez** de 4t d’ESO, acompanyades per l’Imma Busquets i la Pilar Margall, varen participar a la IV Conferència Catalana **TINGUEM CURA DEL PLANETA** que va tenir lloc al Parc central del Vallès, a Sabadell. Eren gairebé 150 alumnes i uns 50 professors d’uns 30 centres de Catalunya.

Anteriorment havíem participat, l’any 2012, fins a la fase estatal que va tenir lloc a Vitoria-Gasteiz. Aquest any el projecte que vàrem presentar com a centre va ser el de **Mobilitat sostenible** que inclou el **“Mou-te en bici”** i el **“Velo-bici”** projectes inclosos en el nostre pla d’actuació d’escola verda.

Després de la salutació i benvinguda a tots plegats, ens vàrem dividir en dos grups, els alumnes per un cantó i els professors per l’altre. Els alumnes dividits en petit grup van explicar-se els projectes que presentaven, un intercanvi d’experiències enriquidor i que ens fa tornar cap a casa amb un grapat de noves idees per portar a terme més endavant.

A la tarda els alumnes van fer diferents tallers, entre ells: fem una foto artística, ballem amb bastons, fem un grafiti, fem una nota de premsa, etc..

Com que el projecte d’escoles verdes compleix quinze anys, els organitzadors van aprofitar la jornada per fer gravacions diverses per tal d’editar un vídeo, per aquest motiu a les nostres alumnes els hi varen fer una entrevista.

A la tarda els professors vàrem visitar les instal·lacions situades en el mateix parc sobre les energies renovables. Ens van fer una xerrada molt interessant de la qual també prenem nota per treballar per l’estalvi energètic de l’institut.

L’experiència va ser molt interessant i enriquidora per tots plegats i podem constatar que som cada vegada més els que creiem que tots junts podem salvar el Planeta !!!

Activitats del centre

El somni d'en Joan

El passat 24 de febrer de 2014 els nois i noies de l'optativa de Música de 2n d'ESO van anar a explicar un conte, "El somni d'en Joan", amb cançons als nens i nenes d'Educació Infantil de l'escola Sant Salvador d'Horta. Eren en Sergi Conejo, l'Anna Cornellà, en Mohamadou Drammeh, la Candela Ezpeleta, en Xavier Morell i en Jordi Vila de 2A; en Ruben Góngora, la Sònia Martos, l'Ivan Pérez i la Noemí Sánchez de 2B; la Júlia Alsina, la Laia Arcega, l'Anna Casas, l'Anna Castilla, la Carla Gil i la Carla Sánchez de 2C; i la Mariem Erraiss de 2D. El conte va ser escrit i explicat per la Laia Arcega, l'Anna Casas, l'Anna Castilla, l'Anna Cornellà i la Candela Ezpeleta.

Sabeu qui som? Som les nenes grans i venim a presentar-vos un conte que hem fet per a vosaltres. Però abans hem de fer sortir un sol que ens il·lumini a tots. Ho farem cantant la cançó del *Sol, solet!*

Sol, solet, vine'm a veure, vine'm a veure.

Sol, solet, vine'm a veure que tinc fred.

Si tens fred posa't la capa, posa't la capa,

si tens fred, posa't la capa i el barret.

No tinc capa ni barret per abrigar-me, per abrigar-me,

no tinc capa ni barret per abrigar-me quan fa fred.

Vet aquí una vegada, quan els peixos volaven i els ocells nedaven, hi havia un cargol que es deia Joan i vivia a Santa coloma. Ell tenia un somni: arribar a tocar el cel. Per aconseguir-ho, va agafar una motxilla i va pujar a la muntanya, mentre cantava:

Cargol, treu banya, puja la muntanya;

cargol, treu vi, puja el muntanyí.

Cargol, treu banya, puja la muntanya;

cargol bover, jo també vindré.

Quan cantava aquesta cançó va trobar-se a en Gerard, l'avi d'en Joan a qui s'havia punxat la roda del cotxe quan baixava de la muntanya. Ell el va ajudar a arreglar la roda, enganxant-hi un xiclet que havia portat a la motxilla.

El cotxe del meu avi se li ha rebotat la roda

El cotxe del meu avi se li ha rebotat la roda

El cotxe del meu avi se li ha rebotat la roda

L'enganxem amb un xiclet.

El seu avi, molt agraït, li va donar un patinet a canvi del seu ajut. Ell va anar pujant muntanya amunt, patinant tranquil·lament amb el seu patinet tot cantant:

Si tu vas al cel amb patinet

fes-m'hi un bon lloc, que hi pujo jo.

Si tu vas al cel amb patinet,

fes-m'hi un bon lloc que hi pujo jo.

Airí, airó. Airí, airó.

Si al cielo vas, patinando,

hazme un lugar, que subo yo. (...)

Si tu vas au cel, en patinant,

fais un petit trou que je monte là. (...)

En un got no pot, haver-hi hagut,

mai vi del fort, sense un embut. (...)

Romanitoff i el gran Krushoff,

estan pitof de l'aigua naf. (...)

Jamai jalem ni jalarem,

fa mal aquí fa mal allà. (...)

Quan li faltaven tres-centes passes per arribar al capdamunt de la muntanya, es va trobar un americà cavalcant un poni. Com que el senyor cargol el veia molt perdut, li va preguntar on volia anar. Ell li va respondre que volia arribar a la vall per anar a comprar macarrons. En Joan li va assenyalar el camí i el ianqui va engegar la seva cançó:

*Un ianqui baixa a la ciutat cavalca sobre un poni,
porta una ploma en el barret i crida "Macaroni!".*

Tra la la la la la la,

la la la la la la;

la la la la la la la;

la la la la la la la.

Després de cinc minuts més, corrent amb el patinet, va arribar al cim de la muntanya. En Joan va ser molt feliç. Alçant la mirada, veia el cel preciós. Havia complert el seu somni. Per celebrar-ho, va cantar la cançó de la felicitat:

Si estàs trist, i et manca l'alegria,

vinga, fes córrer la melancolia,

vine amb mi, t'ensenyaré

la cançó de la felicitat.

(Dum, dum, dum...)

Bat les ales, mou les antenes,

dóna'm les dues potetes,

vola per aquí i vola per allà

la cançó de la felicitat.

(Dum, dum, dum...)

Activitats del centre

Carta dels pares del velo-bici.cat 2014

■ Pares i mares del Velo-bici.cat 2014

A principis de maig vam donar per acabada la 4a edició del Velo-bici.cat entre el nostre institut i l'IES Josep Maria Quadrado de Ciutadella de Menorca. Com cada any la satisfacció de tots els participants ha estat plena després d'haver completat 10 jornades ciclistes, haver après i gaudit del nostre entorn més proper, la comarca de La Selva, i d'una illa, Menorca.

Han estat dues setmanes intenses en esforç, en emocions i vivències personals que donen fi a gairebé mig any de preparació de tots els participants, no només els ciclistes sinó també de les seves famílies. Són aquestes famílies les que, un cop acabat el Velo-bici.cat d'enguany han volgut expressar la seva visió de l'intercanvi que, pel que sembla, ha estat tant o més enriquidora que la dels seus fills. Us oferim la carta que ens van fer arribar un cop finalitzat el Velo-bici.cat d'aquest any.

Des del primer dia que des de l'institut ens vàreu convocar a la reunió del Velo-bici.cat, la veritat és que això del velo ens va seduir a tots, pares i fills. Quin projecte més engrescador, emocionant, divertit, atractiu, educatiu, cultural... que ens presentàveu!

Ens va captivar una activitat que vol anar més enllà de la vessant esportiva; un projecte que vol englobar la pràctica de l'esport, l'esforç, la superació personal, el treball de valors com la convivència, el respecte, la tolerància, la solidaritat, l'amistat, el treball en equip i l'ampliació de coneixements de la cultura, la història i la geografia d'indrets del nostre país.

Queda palesa la implicació directa del projecte amb la vessant esportiva. El fet de recórrer 40 quilòmetres cada jornada i durant una setmana en són un clar exemple.

Els adolescents, en general, s'enfronten als reptes dels canvis corporals, la recerca de la pròpia identitat, les relacions socials i l'entorn en constant canvi. Els participants al Velo-bici.cat han tingut també, el repte de pujar a Argimon o al Subirà, per exemple. Un grapat de les rutes dissenyades han constituït un esforç i una superació personal per a molts. Per als pares és un orgull que els nostres fills hagin fet el cim. Ha estat un gran repte i l'han superat.

Aquest projecte crea un entorn on hi entren en joc les homogeneïtats i les diversitats socials, les interaccions entre territoris, les semblances i diferències adolescents; i ajuda a crear un clima molt positiu entre els nois i noies participants. I sens dubte que un clima positiu ajuda a reduir aspectes propis de l'etapa adolescent com l'autodesvalorització, l'ús de certes conductes per resoldre els conflictes, els processos d'aïllament, etc.

En aquests moments els nostres fills ho viuen tot molt intensament i les relacions que han fet aquests dies seran, possiblement, amistats per sempre més. L'intercanvi afavoreix a la vegada recollir experiències que no es poden comprar amb diners i que restaran a la seva memòria com una de les millors vivències de la seva vida.

El treball de l'educació en valors com el respecte, la tolerància i la solidaritat és la línia que caracteritza el projecte. Valors, val a dir-ho, molt importants per treballar amb nois i noies d'aquestes edats.

I quan havien de planificar una ruta o realitzar l'activitat del road-book, el treball en equip es va mostrar com la millor eina per resoldre-ho. Un equip caracteritzat per la diversitat on convergir era la clau per arribar a bon port.

I com no podria ser d'una altra manera el projecte esdevé també un recurs idoni en l'àmbit educatiu. Un programa d'aprenentatge fantàstic on queda palès que no tot s'aprèn a través dels llibres. Els heu fet endinsar en alguns trets històrics, lingüístics i culturals del seu entorn i del nostre petit país sense cap esforç aparent.

En definitiva el Velo-bici.cat és un projecte que uneix un munt de factors positius que ajuden als adolescents a ampliar les seves habilitats personals per afrontar reptes, facilita les relacions socials, fomenta l'entusiasme dels joves i és, al nostre entendre, un recurs oportú per empènyer les ganes, l'interès i la fascinació per aprendre.

Les famílies en som conscients del treball que hi ha al darrera. Dissenyar les rutes, organitzar l'intercanvi i un munt de feina que exigeix moltes hores de preparació i coordinació. I és per això que volem manifestar el nostre agraïment a l'institut, als professors que hi han cregut i han ajudat a dinamitzar el projecte, a en Lluís i a en Salvador per a la seva implicació i a l'Ignasi per ser el pal de paller de tot plegat.

Perquè tal i com deia Carl Gustav Jung "Un mira enrere amb admiració als mestres brillants, però amb gratitud a aquells que ens han fet bellugar per dins".

La generositat que ens heu regalat quedarà per sempre més dins el cor dels nostres fills que recordaran l'experiència com un dels millors aprenentatges de la seva vida.

Moltes i moltes gràcies.

Salut i Velo.

Activitats del centre

DEAR Project. Camp internacional al Margam Discovery Center (Neath Port Talbot – Wales)

Una de les activitats del DEAR Project d'aquest curs 2013-2014 ha estat el viatge de deu alumnes de l'Institut de Santa Coloma de Farners, juntament amb deu més de l'Institut de Vidreres, a una trobada amb alumnes del País de Gal·les i de Letònia. El camp internacional es va desenvolupar del 21 al 25 de març de 2014 al Margam Discovery Center, enmig del parc natural de Margam, al comtat de Neath Port Talbot, al País de Gal·les. Els participants han estat l'Ona Boada, la Marina Danés, Sabrina Díaz, l'Alba Duch, en Juli Freixinet, la Paula Noguer, la Jorgina Pol, la Mar Puig, l'Ingrid Roca i en Joan Tàssies, acompanyats de la professora Dolors Novàs. Des d'allà, hem rebut aquesta carta d'una de les participants.

Hola a tothom,

Fa unes setmanes, vam anar a Gal·les, a passar uns 5 dies, i fer diverses activitats amb diferents alumnes de Gal·les, Letònia, Santa Coloma i Vidreres. Això va ser possible gràcies al DEAR Project.

El dia en què marxàvem, estàvem tots molt nerviosos. Molts no havíem agafat mai un avió, i aquest seria el primer cop que sortiríem a l'estranger. El viatge en avió va anar força bé. Un cop vam arribar al Margam Park, vam veure els alumnes amb els quals passariem els cinc propers dies.

Aquella mateixa nit, després de sopar a les set de la tarda, ens van dividir per grups, i barrejar amb els altres alumnes. Vam fer una activitat, que ens va ajudar a conèixer-nos tots una mica més. Aquella primera nit, vam estar tots una mica tímids amb els de Gal·les i Letònia, tot i que quan van passar els dies, vam acabar fent una bona amistat.

Durant aquells cinc dies, vam anar fent diferents activitats, com per exemple estudiar els microorganismes que podem trobar al llac del Margam Park, els diferents animals, com podem estudiar-los, etc. Una de les nits, va venir una companyia de circ al Margam, i vam poder veure com feien acrobàcies, etc.

El diumenge, vam anar a Cardiff, a veure com les botigues havien globalitzat totes les ciutats, vam anar a comprar, i a visitar el parlament. Era tot molt maco, a Cardiff.

Finalment, el penúltim dia, vam anar a fer un "repte al fang". Vam anar tots a una part del Margam, on ens van donar impermeables, i botes d'aigua. Feia molt de fred, i va començar a ploure. Vam caminar pels voltants del Margam, i vam passar per llocs on l'única cosa que podies veure era fang.

Aquella mateixa nit, vam anar tots a la bolera, una mica com de comiat. Vam tornar al Margam, vam estar una estona parlant, i ja era hora d'acomiar-nos. Els trobaríem molt a faltar.

Personalment, va ser una experiència que no dubtaria a repetir.

Sabrina Díaz

Activitats del centre

Treball de sociologia

■ **Mariona Motjé, Cristina Riera, Laura Basela, Marta Falgueres, Mario Coronado i Abel Mulas**

A principis d'aquest curs que ja s'acaba, els alumnes de primer de batxillerat de sociologia vam començar un treball que ens havia d'acompanyar durant tot l'any escolar. Al gener, vam formar grups i vam triar els temes que volíem tractar. Com que ja havíem estudiat en què consistia la sociologia i el funcionament d'aquesta, el treball que ens va proposar el nostre professor Joan Boada, no va ser un treball corrent, sinó un estudi sociològic. D'entrada, aquest nom ens va espantar una mica, ja que s'intueix que s'ha de treballar molt per aconseguir uns bons resultats, i en això no ens equivocàvem.

Vàrem escollir temes d'actualitat que poguessin interessar a tothom i aportar noves dades. Els temes escollits van ser el consum de drogues i maltractament de gènere. Dels quatre grups que havíem fet dos van fer estudis qualitius, és a dir, amb forma d'entrevistes, i dos més quantitius, a través d'enquestes.

El nostre grup en concret va fer un treball qualitatiu sobre el consum de drogues. No va ser fàcil des d'un principi, ja que no s'assemblava a cap treball que haguéssim fet anteriorment. Per començar, era un grup molt gran i per tant costava coordinar tots els membres. A més a més, havíem de fer un estudi sociològic, i per tant no només buscar informació i aprendre sobre el tema, sinó també treballar la part pràctica.

El primer que vam haver de fer va ser plantejar la hipòtesi que ens havia de conduir el treball, i a partir d'aquí posar-nos a treballar. Abans de plantejar les preguntes per les entrevistes vam haver d'informar-nos del tema, ja que va resultar que no sabíem més que la majoria de la gent. Un cop feta la recerca i posada tota la informació en comú, vam pensar un llistat de preguntes.

Les entrevistes van ser el més complicat, la majoria de nosaltres no n'havia fet mai cap i al principi donaven pocs resultats. Això era un obstacle, ja que en ser un treball qualitatiu no podia aportar gran quantitat de dades, però sí que havia d'aportar contingut. Tot i les dificultats, al final vam aconseguir fer algunes entrevistes que ens van donar punts de vista interessants sobre el tema tractat. I, des d'aquí, volem agrair a tots els que ho van fer possible i que ens van ajudar.

L'últim que quedava era redactar tota la feina feta i poder explicar i exposar el que havíem fet fins al moment. La sensació final ha estat molt positiva i estem molt satisfets del resultat que hem aconseguit. Fent aquest treball no només hem après sobre el tema escollit, sinó com treballar en grups nombrosos i sobretot a treballar la part pràctica.

Finalment, només ens queda afegir que tots els treballs es poden trobar a la biblioteca de l'institut per consultar-los, i que animem els futurs alumnes de sociologia a fer aquest treball amb moltes ganes d'aprendre.

Perles d'història (2)

La saga continua. Els estudiants no paren de sorprendre un professorat estupefacte. Aquesta tanda ja no és d'alumnes d'ESO com la primera, sinó de segon de batxillerat. Crec que la imaginació i la inventiva creix amb l'edat i es manifesta d'una manera alegre i despreocupada. Com veureu els temes són variats tot i que predomina la Història d'Espanya i unes pinzellades d'Art. Els comentaris del professorat s'esforcen per estar a l'alçada de les perles. *Carpe diem!!!*

- **“Els obrers tenien idees ideològiques”**. Sort que no tenien “males idees”
- **“El general Pablo Iglesias va portar a terme una repressió contra els insurrectes cubans”**. I el “sargento” Rubalcaba li feia costat?
- **“A Andalusia hi va haver un moviment anarquista que col·locava bombes al Liceu”**. I anarquistes catalans que ballaven sardanes a la festa del Rocío!!
- **“Espanya tenia una força naval molt baixa”**. Submarina?
- **“La gent era obligada a votar si no volia morir”**. És clar, d'aquí ve el crit “Democracia o muerte”.
- **“El 1898 es va produir l'enfonsament del Maine que va causar la mort de 26 mil militars”**. Tanta gent cap en un cuirassat?
- **“Es va enfonsar el Maine i va provocar la mort de molts almiralls estadonidencs”**. Era un cuirassat o un casino de Las Vegas?
- **“Els cubans a la selva s'organitzaven en camarilles”**. Per prendre uns cubatilles!!!
- **“Aquesta posició es va contraposar a les idees anarquistes de Carl Marx”**. Les úniques idees anarquistes de Marx eren en relació a la seva vida matrimonial!!!
- **“El Marxisme no apollava la política”**. El que deia abans!!!
- **“Cánovas volia un govern bipartidista”**. Cánovas era molt seu!!
- **“Es va crear el ministeri d'Instrucció Pública que era on s'entrenaven els militars”**. Això és una contradicció!!
- **“Hi ha habitants del món que només van en taparabs”**. Si en porten o no depèn del “rab” ??
- **“Desamortització: era el procés de col·lapsació de l'economia, que es va desglaçar”**. Jo sí que he quedat glaçat, sense comentaris.
- **“L'estil de l'escultura és el romà imperial, aquest estil prové de l'època dels romans”**. Sí, sí, també hi havia molt romans a Roma!!!
- **“Les escultures es representaven amb les típiques xancles romanes”**. Tan conegudes com els típics calamars!!!
- **“Les pintures amb colors molt vius, sovint les trobem policromades”**. I les “beiem” de tots colors!!
- **“La mesquita de Còrdova es va fer durant l'ocupació musulmana d'Espanya cap el s. XVIII”**. Alà és gran!!!
- **“Església construïda el segle XI, durant l'època de la Reconquesta que van dur a terme els reis Catòlics”**. Aquests són de la branca del Cid, varen regnar abans de néixer.
- **“El cop d'Estat de Primo de Rivera, el que realment pretenia és que el sistema acabés democratitzant-se”**. Doncs ens va enganyar a tots!!!
- **“Manuel Azaña va passar a cap de govern durant la República quan alguns religiosos van abandonar el govern”**. Li varen fer el salt amb en Franco.
- **“El cop d'estat de Primo de Rivera va eliminar la República”**. Amb en Franco en varen fer prou!!!
- **“Primo de Rivera volia aconseguir que l'economia espanyola prosperés mitjançant una economia interiorista”**. El dictador era un gran “estilista” i va deixar Espanya molt “mona”.
- **“El pistolisme va ser un moviment obrer”**. I el seu líder sindical era Al Capone, el noi de Xicago.
- **“El desastre d'Annual va ser una revolta que no va tenir gaire seguiment per part de la CNT”**. És que hi havia pocs afiliats a la CNT entre les tribus berbers del nord d'Àfrica.
- **“Manuel Azaña: president del govern de Catalunya”**. I en Lluís Companys president de la República Espanyola? Quina concòrdia!!
- **Respon breument. Annual: “era un període que durava un any”**. Una resposta pitjor que el Desastre d'Annual
- **“El juliol del 1936 Primo de Rivera puja al poder amb un cop d'estat”**. Si en Franco ho sap el mana afusellar.